PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК XI ГРУДЕНЬ — DECEMBER, 1970 ЧИСЛО 12

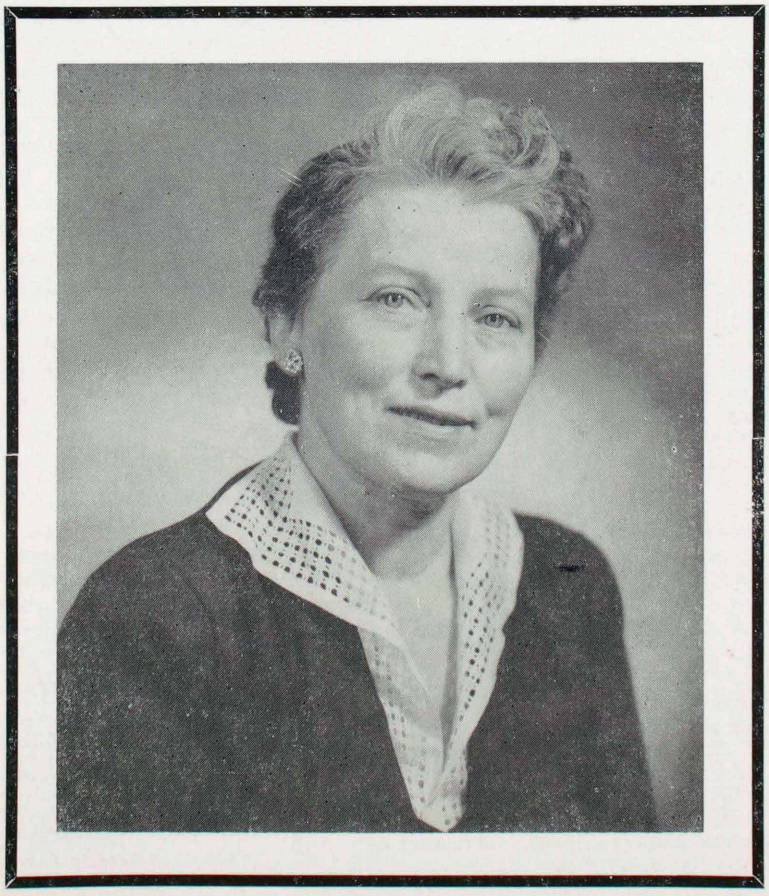

Second Class Mail registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XI — ГРУДЕНЬ, 1970 — Ч. 12

Виходить раз у місяць

Видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

PROMIN

No. 12 — DECEMBER, 1970 — VOL. XI

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Передплата в Канаді	$5.00
Передплата до інших країн	5.00
Поодиноке число	.50

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. — Winnipeg 4, Man.

Subscription in Canada	$5.00
Subscription in other countries	5.00
Single copy	.50

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B. — Winnipeg 4, Man.

Редакція застерігає собі право скорочувати і виправляти надіслані матеріяли. Дописи, які поміщуються також в інших часописах редакція не приймає — уникаємо повторювання.

Кольорові фота не придатні для ілюстрації, вони виходять темні і невиразні. Для виробу клішів просимо слати звичайні фотографії, плівок (негативів) також не

НА ОБКЛАДИНЦІ: Фото бл. п. Анастасії Рурик, гл. ст. 5.

— — — — —

В ЦІМ ЧИСЛІ:

Г. Комарова — Коли душа твоя горить ... 1
В. Мордань — Недописаний лист ... 1
За позитивний громадський рух ... 1
В. Єрмоленко — Софія Федорівна Ліндфорс-Русова 3
Л. Товстоліс — Покажіть дитині гарне ... 6
Анна Токарик — Компанія на Музейну Фундацію Союзу Українок Канади ... 7
Теофіля Лиса — Щоб плекати рдіне слово ... 8
Джо Карсон — Жінка генерал-губернатора лідером канадійських жінок ... 9
Постанови Пров. З'їзду Союзу Українок в Манітобі 10
А. Киянка — З сонцем у серці ... 11
G. W. Simpson — Why Learn Ukrainian? ... 15
Н. Кібець — По Закарпатській низовині ... 17
К. Федорків — Мистецька виставка ... 20
Відділ для дітей ... 21
Пам'ятник найдорожчим ... 22
При праці для „Променя" ... 22
Громадська і родинан хроніка ... 23
І. Вахна — Українська вишивка ... 29
Домашнє господарство ... 30
Зміст XI річника ... 32

ОДЕРЖАНІ КНИЖКИ:

Роман Завадович — Я піду! Історичне оповідання з княжих часів в Україні. Видання „Нашим Дітям" — Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді. Торонто - Ню Йорк, 1970.

Іван Франко — Королик і Ведмідь. Із збірки „Коли ще звірі говорили". Видання „Нашим Дітям". Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді. Торонто - Ню Йорк, 1970.

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

ВИБРАНІ ТВОРИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ — Видання КУК англомовне	$7.50
УКРАЇНЦІ В КАНАДІ — О. Войценко (англомовне)	$7.50
50-річчя ЗДОБУТТЯ ГРОМАДСЬКИХ ПРАВ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ — Др. Г. Янішевська	$0.75
МИСТЕЦЬКА КНИЖКА (укр. народні вишивки і взори)	$4.00
МИСТЕЦЬКІ СКАРБИ УКР. ВИШИВОК — С. Стечишин	$1.75
ТРИ СИЛЬВЕТКИ — Л. Білецький	$1.50
У ГОРАХ КАРПАТАХ — М. Ломацький	$3.50
ГОМІН ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДАВНИНИ — М. Ломацький	$3.50
БЛИСКУЧА ЗОРЯ — Митрополит Іларіон	$0.50
Я ВЕРНУСЯ — О. Крамар	$0.50
ОСТАННІЙ ПРОРОК — Л. Мосендз	$6.00
УКРАЇНСЬКІ ХРЕСНІ ІМЕНА — Р. Ґаук	$1.00
НАВЧАЙМО ДІТЕЙ СВОЇХ УКР. МОВИ — Митрополит Іларіон	$0.20
РЕЛІГІЙНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТИ Л. УКРАЇНКИ — Н. Когуська	$0.20
УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ — М. Пастернакова	$3.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ — в твердій оправі	$2.50
— в м'якій оправі	$1.50
ПРОГРАМА НАВЧАННЯ У ДИТЯЧИХ САДОЧКАХ	$1.50
ПРОГРАМА НА РІЗДВ'ЯНИЙ КОНЦЕРТ	$1.00
ПРОГРАМА НА ДЕНЬ МАТЕРІ	$1.50
ПРОГРАМА НА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ Л. УКРАЇНКИ І О. КОБИЛЯНСЬКОЇ	$1.00
ПРОГРАМА ДЛЯ МОЛОДШИХ ВІДДІЛІВ СУМК	$2.00
ПРОГРАМА НА СВЯТО КНИЖКИ	$1.00
НАУЧКА — С. Пауш	$1.50

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

620 Spadina Ave.

Toronto 179, Ont.

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

Vol. XI, ГРУДЕНЬ, 1970 Ч. 12

ЗА ПОЗИТИВНИЙ ГРОМАДСЬКИЙ РУХ

Кожний новий позитивний прояв у нашім громадськім житті повинен би викликати живі зацікавлення, оптимізм. „Українська молодь розгортає свою діяльність!" Цей позитив радо зустрічають ті, які витривало стояли на стійці українського життя, ті, які помимо всіх сумнівів, помимо всіх тягарів праці та обов'язків вірили у майбутність української людини.

Отже радіємо здоровими проявами громадського руху серед молоді. Майже кожна українська молодеча організація якось повернулась обличчям до свого українства, наче блукала десь якимись бічними дорогами і прибилась до тієї, що так довго чекає на них, чекає на молодечі сили, на їх здорову творчу думку, на їх віру та їх оптимізм.

За позитивну громадську працю, за оздоровлення українського життя в Канаді, в діяспорі взялись також українські студенти. У жовтневому 5 числі офіціозу Союзу Українських Студентів Канади „Студент" прочитуємо рядки, які вливають нові надії, які скріплюють віру у наше завтра, які окрилюють і оздоровлюють. Дозволимо собі навести тут редакційну „Студента", в якій висловлено все кредо цієї студентської організації, поруч якої ніхто з нас не повинен би пройти байдужо.

„Український студентський рух постановив собі стати авангардом українського суспільства в боротьбі за збереження української ідентичности в діяспорі та визвольних змагань українського народу на Україні.

На своїх конґресах під кінець цьогорічного літа (Конґрес ЦеУС в Монтреалі, Конґрес СУСК у Вінніпезі та Конґрес ТУСМ у Детройті) українські студенти набрали ентузіязму та завзяття в цім напрямні.

Ясно стало студентам заступити застій політично - громадської праці старшого покоління новим, свіжим ентузіязмом у спільній боротьбі за збереження українства.

Як і кожний рух, так і український студентський рух у своїх початках шукає правдивої дороги у своїй боротьбі. Це не є шукання якихось нових ідеалів чи нової мети — це шукання нової тактики, успішної дороги для осягнення мети українського народу. А мета — це та сама: зберегти наше українство, яке є загрожене асиміляційними тенденціями в діяспорі та русифікаційним наступом окупантів в Україні.

Знайти цю ідеальну тактику є трудно, і часто людина може зайти на блудні або навіть шкідливі шляхи. Тільки через обмін думок та спільним шуканням можна осягнути правильну дорогу"...

І нашим завданням — завданням старших організацій та їх проводу є підсилити цей рух, але без бажання домінувати в ньому. Молодь також повинна виявити стійкість свого ентузіязму, щоб він не був солом'яним вогнем, але міцним горінням, яке буде в силі зогріти цей світлий ідеал служіння своєму народові в цілому.

Галина Комарова

КОЛИ ДУША ТВОЯ ГОРИТЬ

Коли душа твоя горить огнем страждання,
І груди давлять сльози потайні,
І хочеться тобі комусь з тяжким риданням
Свої чуття всі виявить смутні, —

Мовчи тоді, бо знай, що сліз кругом доволі
Пекучих і гірких є в кожній людській долі.

Коли ж в душі твоїй прокинеться відвага,
Надія світа в серці зацвіте, —
То не мовчи: потрібна всім смутним розвага, —
Іди до їх, їм розкажи про те.

Хай будуть сховані в тобі твої болїння,
Та світять іншим радощів твоїх проміння.

В. Мордань

НЕДОПИСАНИЙ ЛИСТ

Недописаний лист на столі...
Недописаний лист.
На вечірньому тлі —
падолист.
Листя падає, падає, на...
(Зачепився один за гілля).
І до серця мого підступа
ця осіння земля;
допиши, допиши, допиши
Недописаний лист.
Мов прощання, летить із вершин
падолист.

1971 РІК — ЮВІЛЕЙНИЙ РІК ЛЕСІ УКРАЇНКИ

25 лютого 1971 року сповниться сто років з дня народження найвидатнішої української поетеси і громадської діячки Лесі Українки (Лариси Косач-Квітки).

Леся Українка зайняла в українській літературі місце побіч Тараса Шевченка та Івана Франка і своєю творчістю у значній мірі причинилася до оформлення духовости українського народу та до поширення і скріплення серед нього національної свідомости та гордости. Творчість Лесі Українки, як і творчість Шевченка та Франка, по сьогодні є дороговказом для всього нашого народу у його змаганні за національну волю й політичну незалежність.

Сторіччя з дня народження Лесі Українки — велике свято всього українського народу в Україні та за її межами. Це теж видатна подія в культурному житті цілого людства, бо ідеї та ідеали, які голосила та за які змагалася Леся Українка є ідеями та ідеалами всіх тих, хто цінить свободу та гідність людини і народів.

Щоб відмічування цих великих роковин мало загальноукраїнський характер в усіх країнах нашого поселення, Президія Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців проголошує 1971 рік — ювілейним роком Лесі Українки та закликає всю українську громадськість та всі українські крайові організації й центральні репрезентації прийняти якнайактивнішу участь у підготовці та переведенні ювілейних святкувань.

Ню Йорк, 25 жовтня 1970

Президія Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців.

Відвідини голови Союзу у Калґері

Дня 26-го жовтня 1970 голова С.У.К. пані Леся Хорош Ґреґорі відвідала відділ ім. Ольги Басарабової в Калґері. Стрінули нашу голову на аеродромі пані Чарнецька, голова відділу і пані Надія Кобильник заступниця голови та поїхали до нашого славного „Гаски Таор" на перекуску, звідки було видно ціле місто. Відтак поїхали до дому п-ва Кобильників. Пані Кобильник зготувала смачну вечерю, гостями були там Марія Чарнецька і Ґеня Микитяк. При вечері мали нагоду познайомити нашу голову з нашими обставинами і проблемами у нашім товаристві у Калґері.

В годині 7.30 зійшлося поважне число жінок і чоловіків до церковної залі Св. Володимира. Пані М. Чарнецька відкрила зібрання і попросила о. М. Фика провести молитву та представила голову Союзу Українок Лесю Хорош-Ґреґорі в цікавім і змістовнім слові. Пані Хорош-Ґреґорі подякувала і пояснила, що вона їдучи з Ванкуверу, на наше запрошення вступила відвідати наш відділ. Цікаво було послухати, що централя робить пляни побудувати музей у Саскатуні. Розповідала вона про інші відділи, які вона відвідувала, про їх активність, проблеми і поступ. Просила давати запити, на які вона буде радо відповідати. В дискусії виявилось, що молоді жінки бояться брати провід у товаристві. Шановна прелеґентка порадила сходитися на вечірки і пробувати говорити рідною мовою, про якийбудь предмет. Казала не слід ухилятися від провідних позицій, бо є велика честь бути в проводі. При нагоді ви пізнаєте, що ви маєте здібности. Пані Хорош-Ґреґорі говорила тихим лагідним словом, який в неї природний. Тим пані голова підбадьорила багатьох жінок до активної праці. Виринули й інші питання, про які можна було говорити до раня. Пані Надія Кобильник подякувала за добрі думки і поради, які ми дуже цінимо.

Слідувала перекуска та весела гутірка. Учасники приступали до дорогої гості з привітами і щирими побажаннями. Пані Анастасія Стечишин запросила її до себе на ніч. Ранком пані Надія Кобильник відпровадила її до аеродрому.

Ґеня Микитяк, корес. секр.

ВАЖЛИВЕ ПРОХАННЯ

Читачі журнала це його фундамент. Щоб наш журнал міг постійно сповняти свою службу, він мусить мати читачів, які ніколи не забувають прислати свою передплату на час. Є й такі, що присилають два, три роки наперед.

Щоб не помилитися, погляньте на наліпку на Вашому журналі там, де Ваша адреса. На ній зазначено доки Ваш журнал заплачено. Не чекайте на пригадку. Ми би воліли упімнень не висилати, але робимо це для пригадки і щоб Вам сказати, що нам без Вас трудно.

Зложіть свою передплату на руки референтки журнала у відділі, або висилайте її прямо до редакції на адресу:

PROMIN,
Box 3551 Sta B. Winnipeg 4, Man.

СОФІЯ ФЕДОРІВНА ЛІНДФОРС-РУСОВА

(Докінчення з числа 11)

А при цім запопадливо працювала над вихованням власних дітей, впоюючи в них інтерес до тих питань, якими сама цікавилась і про які вони в гімназії нічого не могли почути.

Подружжя Русових мріяло осісти в Києві, але мрії їх не здійснилися. Мусіли залишитися в Харкові, де О. Русов проводив перепис міста, а згодом дістав постійну працю статистика при міській раді. Культурні і громадські інтереси О. Русова створювали навкруги нього таку атмосферу, в якій зароджувались і політичні почини, а харківське студентство стояло тоді під його впливом. З поміж симпатиків українства під час перепису виділилася група, що заснувала нелегальну політичну організацію під назвою „Братство Тарасівців", яке весною 1893 року було ліквідовано, при чім було переведено багато ревізій і арештів.

Були арештовані й Русови не тільки батьки, а й їх син Михайло гімназист 5-ої кляси. Провал організації наступив через те, що жандармерія напала на слід перевезення з закордону до Харкова транспорту нелегальної літератури (між іншим другого тому празького „Кобзаря" Т. Шевченка, що містив заборонені в Росії вірші). Частину цього „багажу" прийняла на схованку Софія Федорівна, а вночі — ревізія й арешт обох з „політичним". Найдовше просиділа тоді Софія Федорівна. Кару свою відбувала вона в зимі 1894 року в харківській тюрмі бувши вагітною. Майже на передодні пологів її було випущено з тюрми під домашній арешт. Стерегли її вдома тюремні надзиратели, що з великим співчуттям ставилися до арештованої, а син Михайло „пробував їх українізувати", давав їм читати українські книжки. Вночі з 7 на 8 січня 1895 року народився у Русових син Юрій. Хрищеним батьком був тюремний лікар Піснячевський (член Харківської Української Громади), воду на хресну купіль носили тюремні надзиратели.

В 1899 році родина Русових опинилася в Полтаві. „Полтава тих років — оповідає Русова в своїх спогадах — жила досить інтенсивним культурним життям. Було зорганізовано Історично-етнографічний музей, влаштовано „Гоголівський дім" з читальнею й книгарнею. В усі ці організації вносилось багато українського і все культурне життя Полтави почало закрашуватися українською ідеєю...". У нас часто збиралися, співали українські пісні, висловлювали свої враження про полтавське українське життя. З проведенням залізниці, що лучила Київ з Харковом, почало наїздити до Полтави більше молоді, що приносила нові політичні течії" (спомини, стр. 151—152).

В середині і під кінець 1900 року один з членів української Харківської студентської громади двічі їздив до Львова в студентських справах, а звідтам перевіз до Харкова два транспорти виданої в Галичині, нелегальної для Росії української літератури, яка поширювалась серед української революційної молоді. Література ця дісталась також до інших міст України, а також Петербургу і Москви, де існували українські громади.

На підставі зібраних матеріялів жандармська влада дійшла, що гніздом українського руху є Полтава, а в ній родина Русових. І 17 жовтня 1901 року жандармський підполковник виставив акт обвинувачення Русових на підставі знайдених у них по ревізії матеріялів і Русови були знову арештовані.

Таке „різноманітне" життя мала Софія Федорівна Русова. Під час визвольної боротьби українського народу за свою самостійність, Софія Федорівна з запалом взялася за культурно-освітню працю, стараючись примінити своє знання і досвід. Але довго це не тривало. Певні обставини змусили український уряд лишити Київ і переїхати до Камянця-Подільського, куди переїхала і Софія Русова. Там вона викладала в Українському університеті, організовувала допомогу раненим і полоненим українського війська, а також організувала Українську Національну Жіночу Раду.

Після остаточного розпаду української держави Софія Русова лишається деякий час під більшовиками, але як подає УРЕ — „виступила проти нової соціялістичної системи виховання, підтримувала буржуазно-націоналістичні лозунги — „автономності школи, що до держави", і „українського національного напрямку виховання".

Як бачимо її напрямні не зійшлися з напрямними нового соціялістичного уряду і зимою 1921 року вона переходить Дністер і після деяких поневірянь опиняється в Празі на Чехословаччині. Тут починає вона нове життя. Не дивлячись на похилі роки вона активно включається в роботу. Стає професором педагогіки в Педагогічному Інституті ім. М. Драгоманова,

де не тільки живим словом, а й на письмі поширює нові наукові думки щодо виховання дітей і молоді. Бере живу участь в жіночому русі — заступає національну думку і українську жінку перед широким світом на чужині. Крім того збагачує науку своїми цінними творами, спогадами про чільних, передових людей, з якими вона зустрічалась, жила і працювала. Дописувала до ріжних наукових і популярних журналів між іншим і до журналу „Жіноча доля", де була дуже цінною співробітницею.

Згадуючи про Софію Федорівну Русову було б гріхом не згадати і про її родину, яка у всьому була дуже тісно пов'язана між собою.

Олександер Олександрович Русов, чоловік Софії Федорівни походив з росіян Костромської губернії, але виростав у Києві, де його батько був військовим лікарем. В Києві він одержав середню і вищу освіту, вріс у місцеві обставини, перейнявся українськими інтересами і цілковито зукраїнізувався. Народився він 7 лютого 1847 року, помер 8 жовтня 1915 р. Відомий, як український земський статистик, етнограф, фолкльорист. Великий інтерес мають його праці „Опис Чернигівської губернії" (2 томи 1898—1899 рр.); „Короткий огляд розвитку російської оціночної статистики" (1909); написав ряд розвідок з української фолкльористики — „Кобзар Вересай, його музика і пісні, що виконуються їм" (1874); про Колядки (1907), а також про творчу діяльність Миколи В. Лисенка („Киевская старина" — 1903 р.) і багато інших.

Михайло Олександрович Русов, старший син Софії Федорівни народився 27 листопада 1876 року. Належав до чільних представників Молодої України. Був ініціятором і одним із засновників та діяльним членом РУП (Революційної Української Партії) в перші роки її існування. На жаль Михайло Русов на дожив до часів коли здійснювалися його молодечі мрії, — помер він від кількалітньої тяжкої хвороби 11 лютого 1909 року на 33 році свого безталанного життя. Крім набутих, досконалим вихованням у домі батьків здібностей громадського діяча, мав також і вроджені — він був добрим промовцем, знав кілька мов, учений, журналіст. Михайло Русов цікавився також археологією й етнографією, збирав матеріяли для виставки дитячих цяцьок. Про його наукові зацікавлення Софія Федорівна пише так: „Виїхавши в осени 1902 року на студії до Ляйпціґу, він обрав собі спеціяльність географію, бо ще в Харківському університеті працював у проф. Краснова і подав йому велику працю — „Фльора наших степів". У Ляйпціґу він скоро став одним з улюблених слухачів відомого географа Ратцеля і почав працювати над докторською дисертацією „Будинки в прикарпатських горах і долинах".

Донька Михайла О. Русова вихованка (Софії Русової) пані Ольга Базілевська живе в околицях Лондону, Онтаріо, її вже доня, має родину і живе в Монтреалі, а син робить докторат в Лондоні, Англія.

Другий син Софії Русової доктор Юрій О. Русов був відомим зоологом, а спеціяльно по рибам. Жив в Канаді, працював професором університету в Монтреалі. Помер в 1963 році.

З донею Софії Федорівни, Любовью О. Ліндфорс познайомилася я в Німеччині під час другої світової війни в таборі ДП Карлсфельд, де жили навіть в одному бараці ч. 17, а пізніше жили в одному таборі ДП Берхтесґаден. Народилася вона 18 лютого 1880 року. Недивлячись, що в цей час вона мала вже поважні роки була рухлива повна енергії. Жили миролюбно по сусідськи, кожний займався своєю справою.

В 1888 році Софія Федорівна приймала участь в святі міста Монтпельє — Франція, навіть виголосила доповідь про Україну. З нею була її доня Люба, яку вона лишила там студіювати медицину. Закінчивши університет, Любов Олександрівна достала звання доктора інтерніста і вернулася додому. Маючи музичні здібності і гарний голос поступила в Московську консерваторію, яку скінчила дуже добре і була запрошена на ряд концертів. По першій світовій війні перебуваючи в родинному хуторі на Чернігівщині (1918-19) Любов Олександрівна працювала лікарем. Мала кілька сіл до обслуги, бо було багато хворих. На початку 20-х років була переведена до Любечу головним лікарем лікарні, яка була в жахливому стані, що до внутрішнього обладнання, а також медикаментів. Кінцем 1924 року Любов Олексаідрівна Русова-Ліндфорс взявши трьох дітей виїхала до Чехії в Прагу до своєї мами (Софії Ф. Русової). Там в роках 1926—1935 була професором співу в Українському Педагогічному Інституті ім. М. Драгоманова. В 1945 році виїхала до Німеччини. В таборі Берхтесґаден була професором сольоспіву в УМІ, директором якого був проф. Р. Савицький. В міжчасі в Празі і в Америці викладала французьку мову. В 1950 році переїхала вона до своєї доні пані Ніни М. в Сант Пол, Міннесота. Час від часу доїздила до брата докто-

Ділимось сумною вісткою з проводом Союзу Українок Канади, його членством по відділах та українським громадянством, що у Ванкувері, дня 30-го жовтня раптово відійшла у Вічність світлої пам'яті

АНАСТАСІЯ РУРИК

учителька державної школи, вельми заслужена громадська діячка, бувша голова Союзу Українок Канади в 1942 році, довголітня секретарка Союзу Українок Канади в Центральній Управі, авторка книжки „Українські вишивки і стіби", довголітній член управи Музею Союзу Українок Канади, членка відділів Союзу в Саскатуні, Мус Джьо, Бирнабі і Ванкувері, постійна членка Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

Бл. п. Анастасія народилась 11 листопада 1897 року в Косові, Чортківського повіту, Західня Україна в родині Івана та Анни Мельників. До Канади приїхала в дитячім віці з родичами піонерами. Освіту набула в канадійській державній школі і була одною з перших українок учительок в державній школі. 1918 року одружилась з п. Іваном Руриком і більшу частину проживала з родиною в Саскатуні. Останні роки проживала з чоловіком у Мус Джьо, Саск., у Бріт. Колумбії — Бирнабі і опісля у Ванкувері.

Непересічні прикмети її характеру, природна інтелігенція, зацікавлення українським народовецьким рухом поставило Покійну в провідні ряди українського жіноцтва, якому вона служила ціле своє життя від рядової членки до найвищої позиції головства.

Панахиди і похоронні Богослуження відслужив Всеч. о. Петро Бублик в Українській Греко-Православній Церкві у Ванкувері.

Замість квітів на могилу Покійної, просимо слати на Музейну Фундацію Союзу Українок Канади на адресу: U. W. A. Museum Foundation Fund, 620 Spadina Ave., Toronto 4, Ont.

Родині Покійної — мужеві Іванові Рурикові, синам — Іванові і Орестові, донькам — Марії і Євгенії та сестрам висловлюємо глибоке співчуття.

ВІЧНАЯ ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ЦЕНТРАЛЬНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ
РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛА ПРОМІНЬ
КОМІТЕТ МУЗЕЮ І МИСТЕЦТВА СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

ра Юрія О. Русова до Монтреалю — Канада допомогти його дружині під час його хвороби, але нещаслива доля спіткала її: 2-го листопада 1960 року будучи в Монтреалі, несла листи до поштової скриньки і нагла смерть настигла її — була вбита автом.

Кожний член цієї родини вложив багато в українську культуру, цінні роботи їх, збагатили науку, а молодша ґенерація — правнуки не відстають від них, наслідують їхні змагання є добрими українцями.

Хай же ці, короткі спогади будуть наукою для молодих, та й для деяких старших, як треба жити і працювати для майбутнього, навіть в тій державі, в якій вони живуть. Гордо нести своє українське походження і не стидатися, вчитись самим і вчити діточок своїх любити Україну, її мову, історію і звичаї. Все більше і більше уряд американський і канадійський звертаються за порадою до етнічних груп, а українці стоять на одному з перших місць. Незабуваймо про це!

Шануймо своє, тоді і інші шануватимуть нас!

Валентина Єрмоленко

Використаний матеріял: „Сучасність", чч. 6—9—10 (1963); „Наші визначні жінки"; Приватні інформації внучки С. Р. пані Ніни М.; УРЕ.

ПОКАЖІТЬ ДИТИНІ ГАРНЕ

Вихідний день. Ви вийшли з сином чи дочкою на прогулянку. Йдете містом і відмічаєте про себе, що гарне стало воно останнім часом і кращає день у день. А дитина? Чи звернули ви її увагу на будівлі, сквери, алеї, прикрашені навесні пишними квітучими каштанами, восени — червоними китицями горобини, взимку — присипаними снігом пухнастими ялинками?

Естетичному вихованню в сім'ї батьки ще приділяють мало уваги. А воно ж — невід'ємна частина загального виховання підростаючого покоління.

Сприймання прекрасного починається в дошкільному віці. Змалку треба вчити дітей бачити гарне, вміти його виділити. Ось так просто піти з сином чи дочкою прогулятись на околицю міста, зайти в парк, чи сквер, знайти затишний куточок, помилуватись ним. Дитина вдивлятиметься в природу, бачитиме її красу, сприйматиме її. Адже у природі криються невичерпні можливості для естетичного виховання. Коли маля навчиться виділяти гарне в природі, знайде його і в повсякденому житті, в оточенні. У нього виникне бажання прикрашати місце своїх ігор, пізніше — місце роботи, своє житло, свій край, свою країну.

Дитина, у якої змалку розвивають естетичні смаки, не буде чухрати дерево, ламати гілки. Вона знатиме, що дерево, крім інших призначень, ще й прикраса.

Недавно мені довелося спостерігати таке.

В одному з дворів, розташованому в центрі міста, росла маленька горобина. Цієї осені вона вперше вкрилась розкішними червоними китицями. Прикрашала і веселила подвір'я. Та ось до горобини підбігло двоє хлоп'ят. Вони почали гнути деревце до землі, намагаючись обламати грона. На них накинулись жінки.

— Ви що робите? Он чоловік дивиться у вікно, він вам дасть, — говорила одна.

— Поліціянт іде, він вас забере, — додала друга, роблячи перелякане обличчя.

Хлоп'ята кинулись навтіч. А через кілька днів горобина все ж була понівечена, поламана. Мабуть, дітлахи знайшли таки час, коли, озирнувшись, не побачили поблизу ні чоловіка, ні поліцая. А якби жінки звернули їхню увагу на те, яка гарна горобина, як вона прикрашає подвір'я, звеселяє його, вони б не тільки не зламали деревце, а, навпаки, стали б на його захист.

Я була свідком і такої сцени. По вулиці йшли батько з дочкою років п'яти. На їх шляху була чудова клумба. Батько проходив мовчки повз клумбу, тягнучи за руку дівчинку, а вона весь час озиралась. І дійсно, не можна було байдуже пройти повз блакитний острівець. Не дивно, що дівчинка кинулась до квітів, зануривши в них рученята. Батько зойкнув, підбіг до дочки, смикнув її за сукенку, потяг до себе.

— Ти що? Хочеш, щоб тата оштрафували? — з обуренням промовив він, відбираючи з рук малої квіти і кидаючи їх на клумбу.

Ще приклад. Якось восени вихователька нашого садка дала дітям завдання додому: до наступного заняття знайти кожному під кленом по два жовті найкращі листочки. Батьки взялись активно допомагати малюкам. І „допомогли". Багато дітей другого дня з'явились з лапатими кленовими гілками.

— Це мені тато в сквері зірвав...

— А мій тато до самого вершечка клена дістав. — пояснювали вони вихователькі.

Чи варто говорити про те, до чого звели батьки роботу вихователькі по вихованню естетичних смаків у дітей.

Не слід забувати про естетичне виховання і в побуті. Дитина виховується на тому, що її оточує, в усьому бере приклад з дорослих. Коли ж навколо недбалість, неохайність, про естетичне виховання не може бути й мови. Якщо ви обияк вдягнуті вдома, невимогливі до своєї зовнішності, то й діти будуть наслідувати вас. Адже вони свої смаки розвивають, дивлячись на вашу зовнішність, прибрання кімнат, сервіровку стола.

А ось знову чи багато сімей, нехай у вихідний день, разом з дітьми сідають обідати за стіл, покритий білосніжною скатертиною, правильно сервірований? Не помилюсь, якщо скажу, що небагато. Сервіровці стола для дитини батьки не приділяють уваги. А це не тільки не привчає до охайності, а й не виховує естетичні смаки у дітей.

Дуже часто батьки зупиняють дитину, коли вона хвалиться обновою. Мовляв, хвалько та й годі. Навпаки, треба відмітити разом з дитиною і чудову сукенку і гарно оздоблену сорочечку, і яскраві фарби спіднички.

Звертайте увагу дітей на гарне, вчіть помічати його, щоб воно не проходило осторонь дитячої уваги. Кожен може, але не кожен робить це. „Нічого, — розмірковує дехто, — виросте донька, сама зуміє одягнутись зі смаком". Але ж згодьтесь, не завжди так буває.

Ви купили маляті ілюстовану книгу. То ж зверніть увагу дитини і на малюнки. Обов'язко-

Проголошуємо Кампанію за фондами на Музейну Фундацію Союзу Українок Канади

На останнім головнім З'їзді Союзу Українок Канади, який відбувся в серпні 1969 року в Едмонтоні рішено було створити Музейну Фундацію. Фонди такої Фундації мали б служити потребам головного Музею, та його Філій.

На цім зїзді було ухвалено таку постанову: „Головний Музей Союзу в Саскатуні, та філії Музеїв у Торонті, Вінніпезі, Едмонтоні і Ванкувері, в яких приміщується рідкісна і цінна колекція музейних експонатів становлять поважне майно Союзу Українок Канади. Учасниці цього З'їзду уважають, що це поважне майно треба пильно зберігати і дальше його доповнювати у відповіднім приміщенні — тим самим одобрюють пророблену досі працю Комісії Музейної Фундації".

І так нашу кампанію за фондами на Музейну Фундацію Союзу проголошуємо з початком 1971 року від місяця січня.

У своїй активній і послідовній праці, впродовж 45 років, Союз Українок Канади завжди спішив назустріч всяким потребам нашого громадянства, піддержував наші інституції, давав пожертви на різні потреби. Прийшов час, коли Союз Українок Канади потребує, щоб інші пішли назустріч його плянам і проєктам в цілях розбудови Музеїв Союзу Українок Канади. Така фундація повинна забезпечити Музей в його дальшій праці, як напр.: є велика потреба побільшити відділ бібліотечний, упорядкувати архівні матеріяли Союзу, поширити відділ образотворчого мистецтва та інше.

Отже насамперед апелюємо до окремих членок та відділів Союзу Українок Канади, до членів Т.У.С. і СУМК., та прихильників наших самостійницьких організацій. Наші пожертви повинні бути такі, щоб ми в короткому часі могли мати відповідніші приміщення для головного Музею, та його Філій.

Кожний жертводавець одержить посвідку з номером, яку він може використати при обчислюванні доходового податку, (income tax exemption). Всі пожертви будуть проголошуватись в журналі „Промінь".

Пожертви просимо висилати на адресу:

U. W. A. C. Museum Fundation Fund
620 Spadina Ave.
Toronto 4, Ont.

За Раду Музейної Фундації:

Анна Токарик, голова.

во разом розгляньте їх, відзначте, який виконано найбільш вдало, спитайте, який найбільше сподобався. Запропонуйте дитині самій щось намалювати.

Знайдіть час сходити з нею в кіно, театр, на концерт. Вчіть дитину слухати музику. Переберіть удома свої пластинки, і якщо дитячих мало, придбайте їх.

Не слід забувати про естетичне виховання і вибираючи іграшки. Іграшка має бути гарною, пофарбованою у веселі тони, які радують око.

Слід вчити дитину завжди і скрізь бачити гарне.

Л. Товстоліс,
вихователька дитячого садка.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС

Головна Управа Союзу Українок Канади виписує ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУУРС на П'ЄСИ для МОЛОДІ.

Маємо на увазі короткі драматичні твори: одноактівки для

а) шкільної молоді або
б) юнацтва.

Запрошуємо всіх наших письменниць і письменників, які розуміють вагу і потребу драматичного слова для молоді, взяти участь у цьому конкурсі.

Термін конкурсу: до кінця квітня 1971 року.
Перша нагорода: $100.00.
Друга нагорода: $75.00.
Третя нагорода: $50.00.

Конкурсові твори просимо надсилати у трьох примірниках під псевдонімом, подаючи своє справжнє прізвище у запечатаній ковертi, на адресу Головної Управи Союзу Українок Канади:

Ukrainian Women's Association of Canada
620 Spadina Ave.,
Toronto 4, Ont.

Склад жюрі, що буде розглядати ці твори, подамо пізніше.

Головна Управа
Союзу Українок Канади.

ЩОБ ПЛЕКАТИ РІДНЕ СЛОВО

Від Редакції. Цю доповідь виголосила на Святі Книжки в Гримсбі пані Теофіля Лиса в неділю, 25 жовтня ц. р. Доповідь цікава і змістом і формою, яку подаємо нашим читачам.

**
*

Прийнявся в нашім громадськім житті дуже гарний звичай вшановувати друковане слово. Це свято започатковано ще на рідних землях, в Україні, якому присвячено місяць жовтень. І так наше жіноче товариство своїми скромними силами відмічує сьогодні Свято Книжки.

Членки нашого відділу свідомі ваги такого свята. Ми віримо, що для нас, українців, наша книжка є всім тим, що зберігає нас при українстві, вона є свідоцтвом культури нашого дому, нашої родини і нашої громади. Наша література в Канаді є нашою національною вкладкою в загальну культуру Канади.

Все це заставляє нас застановитись над значенням книжки і преси в житті різних народів. Вони є мірилом культурного розвитку в кожного з них, а не менше нашого бо живемо в так званій мозаїці різних народів у Канаді.

Сучасний розвиток цивілізації, техніки, які доступні сьогодні кожній родині у формі телевізії, радія, дешевих фільмів та інші поверховні розваги забирають колишне місце книжки, коло якої купчилась родина в осінні або зимові вечорі. Телівізійні фільми майже всі безвартні, більшість з них шкідливі для молоді, служать лише дешевим оголошенням багатих фірм з їх продуктами. Телівізія у великій мірі відобрала людям бажання не тільки читання але й потребу зустрічей товариського життя.

Статистика доказує, що телевізори дають глядачам що п'ять хвилин бійку чи постріли і що сорокп'ять хвилин морд, вбивство. Скільки то людей, а найбільше молодь та діти тратять дорогий час, а книжка на полиці припадає — порохами.

Ми забуваємо, що книжки славних письменників, великих мислителів дають нам змогу познайомитись з їх глибокими думками, дають нам змогу пізнати прекрасний світ — вони ж ті, що приносили людству любов, доброту, виховували людину у всій її духовій і фізичній красі а засуджували зло, ненависть. Читаючи їх твори ми наче розмовляємо з ними. А те, що вони жили сто, чи тисячу років тому, то людина у своїй основі, як людина не змінилась багато. Недаром казав Іван Франко, що книги морська глибина, що хто впірне в них аж до дна, то, хоч і труду мав досить, дивні перли виносить, і перли ці не матеріяльні а духові, моральні, перли розумові.

Від найдавніших часів люди, які свій досвід і практику свого життя хотіли передати іншим поколінням, своїм нащадкам, ці намагання навели їх на винахід письма, а винайшовши його спочатку креслили рильцями на табличках, мозольно списували події свого життя на паперусах, на пергамині, поки аж винахід друкарської штуки довів до улегшення, до масового друку книжок, доступного широким масам.

І так без книжки, без друкованого слова, що передає досвід попередніх поколінь, наступним не було б жодного поступу. А що вже до знання українського друкованого слова та його творців, українських письменників, то наш нарід віками зводить за нього боротьбу — бореться за нього на чужині, щоб воно жило і красувалось, бореться і на рідних землях, захищають його перед ворогами вірні сини, дочки народу українського, бо воно, це слово — найсильніша зброя. Леся Українка жаліється з цього приводу; воліла б, щоб її слово було гострим мечем на катів волі її народу. „Слово, чому ти не твердая криця?" — питає. Такі питання були й є тепер у багатьох українських поетів.

Друкованим словом українські письменники і поети причинились до закріплення національної свідомости нашого народу. Так постала в 1918 році українська держава. Шевченко за рідне слово поневірявся десять років на засланні, Франко відсиджував по тюрмах за нього. А скільки то наших письменників і поетів загинуло на Соловках, на каторжних роботах а сотки інших і сьогодні караються за нього, бо немає ще волі Україна.

Тому віддаючи шану друкованому слові, згадуємо і вшановуємо його творців, його носіїв, які наче вояки на фронті відстоювали його розвиток. А нам, що знайшлись у вільному світу слід давати моральну і матеріяльну поміч, а зокрема плекати те слово, зберігати його і серед наступних поколінь. Хай же не буде ані одної свідомої української родини без української бібліотеки, без книжки і часопису в рідній мові. А кожна українка і мама хай дасть добрий приклад своїм дітям читаням доброї книжки.

Теофіля Лиса.

Джо Карсон

ЖІНКА ГЕНЕРАЛ-ГУБЕРНАТОРА ЛІДЕРОМ КАНАДІЙСЬКИХ ЖІНОК

Наприкінці минулого століття жінка нового генерал-губернатора вступила на канадійську землю і її присутність відчувало тогочасне суспільство, а результати її безмірної енергії помітні ще навіть і досі. Ішбел Марджорібенкс Лейді Абердін називала себе трудящою жінкою і доказувала це на громадській платформі, коли ще рідко коли якась жінка посміла висловлювати свою думку на зборах. В Англії вона була широко відома. Як дочка ліберального репрезентанта в парляменті, Дадлі Куттс Марджорібенкс, вона організувала товариства виховання дівчат, писала статті до преси і свідомо намагалася стати реформаторкою. Помічники в цьому ділі були її родинні традиції, її невичерпана енергія та її врода. Її так і називали „жінка-вихор".

До Канади прибула вона 1893 року з своїм чоловіком, лордом Абердін, якого іменовано генерал-губернатором. Це не вперше вони прибували в Канаду, бо вже раніше побували деякий час у Гамільтоні (Онтаріо) та в Західній Канаді. У Вернон, Британська Колюмбія, вони купили скотарську фарму, потім заснували фабрику та розпочали розвивати овочеве фермерство, яке було катастрофічне для них з фінансового боку, але це був початок садівничої промисловости Долини Оканаган. Звичка Ішбели щось робити, і то негайно, повела її по прерійних районах, веліла їй розвинути кореспонденційні товариства і обмін книжками з метою облегшення самотнього життя поселенців. Вона фотографувала все, що тільки могла, апаратом „Кодак", що його винайшов їхній приятель Джордж Істман.

Після прибуття до Рідо Гол 1893 року пані Ішбел розпочала вивчати канадійський спосіб життя; вона навіть платила за лекції танцю. Вона їздила до Вашінґтону, де відбувався з'їзд Міжнародньої Ради Жінок (заснований в США) і повернулася звідтам як новообрана голова цієї ледве п'ятилітньої організації. Незабаром після цього 2,000 жінок зібралися обговорити утворення Канадійської Ради Жінок. Коли ж у першому році її перебування в ролі жінки генерал-губернатора цю організацію створено, пані Ішбел була обрана її головою; вона визнала, що заслуга в успішності цієї організації належить церковним організаціям. У 1898 році Рада мала за собою ряд досягнень, в цьому числі

Аделайд Гудлес — канадійська фармерська жінка, завдяки заходам якої існує сьогодні одна з найбільших світових організацій — Об'єднання Сільських Жінок Світу.
Фото: „Ґлоб енд Мейл"

зорганізування Вікторіянського Ордену Медсестер, саме з ініціятиви пані Абердін. Перед своїм поверненням до Англії вона ще організувала пляни праці для жіночих рад в Европі, в зв'язку з чим залишилося 109 папок кореспонденції; організувала вона теж Клюб Мей Корт в Оттаві, який ще й досі успішно діє в столиці Канади; накреслила в основному пляни оттавського паркового шосе, остерігаючи сер Вілфреда Лоріє (прем'єр-міністра Канади 1896—1911): „Дивіться 50 років наперед, виготовте пляни негайно, щоб уникнути невідповідного будівництва".

Повернувшися до Англії, вона продовжувала свою діяльність серед жінок. Часто здобута нею підтримка знаходила широкий відгук у пресі, як „тріюмф жіноцтва". Померла лейді Абердін 1939 року, знаючи, що канадійські жінки далі продовжують її боротьбу за поліпшення життевих умов фармерських жінок. **Аделейд Гудлес** була одною з них. Лейді Абердін знала про те, як пані Гудлес 1897 року виступила на з'їзді Фармерського Інституту в Ґвелфі та гостро засудила фармерів за те, що вони більше цінили свою худобу, ніж жінок і свої родини. Її обурення зміцнилося ще її особистим почуттям, бо її немовлятко померло від зіпсутого

Про успішний З'їзд Союзу Українок в Манітобі

Головою Пров. Екзекутиви на Манітобу обрано пані Марію Білоус

В днях 13, 14 і 15 листопада відбувся у Вінніпезі успішний Провінційний З'їзд Союзу Українок Канади. Це був один з тих багатих з'їздів, на якім була надзвичайно добра репрезентація відділів, членство та цікава і змістовна програма. Одною з головних точок на програмі була панелева дискусія на організаційну актуальну тему, в якій виступали проф. Одарка Троська, мгр. Одарка Козій і добр. Вікторія Симчич.

З'їздом керувала голова Пров. Екзекутиви Союзу Українок на Манітобу Теодора Гаврисишин, яка закінчила свою понад термінову каденцію і новою головою обрано пані Марію Білоус з Давфину. Осідок Манітобської Провінційної Екзекутиви залишається у Вінніпезі.

Повний звіт з'їзду поміщуємо в наступнім числі журналі, а в цім подаємо головні ухвали з'їзду.

Учасниці з'їзду зложили на потреби організації $289.00.

ПОСТАНОВИ ПРОВІНЦІЙНОГО З'ЇЗДУ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ МАНІТОБИ

Вінніпеґ — 13, 14 і 15 листопада 1970 р.

1. У зв'язку з проголошенням 1971-го року Ювілейним Роком Лесі Українки, **100-ліття від дня народження поетеси,** зібрані на цім З'їзді його делегатки і гості вітають почин таких урочистих святкувань по відділах за плянами і проєктами центральної управи Союзу Українок Канади; З'їзд рекомендує членкам по відділах у Манітобі, крім святочної ювілейної імпрези, проводити спеціяльні освітні вечорі, присвячені читанню творів Лесі Українки та студій про її життя і творчий шлях.

2. Стверджуючи факт, що **„Український Голос",** як народній часопис, який цього року святкує свій **Діямантовий Ювілей 60-ліття,** у великій мірі причинився до зросту нашої організації через Сторінку Союзу Українок Канади, яка через 30 років була нашою трибуною, зібрані на цім З'їзді його учасниці, вітаючи „Український Голос" в рік його ювілею, постановляють причинитись до його звеличування, прилучуватись до місцевих ювілейних імпрез та складати від себе дар на ювілейний фонд.

3. Зібрані на цім З'їзді, його учасниці вітають почин Музейного Комітету в започаткуванні **Музейної Фундації Союзу Українок Канади,** яка має служити виключно цілям музейним, включно з плянами побудови будинку для Музею та звертаються з закликом до членок відділів у Манітобі складати пожертви на Музейну Фундацію, як також ставати до помочі Комітетові Музейної Фундації у проведенні **кампанії на Музейну Фундацію,** яка починається в м. січні 1971 р.

4. Приділяючи належну увагу виховній праці української молоді, зокрема навчанні української мови в рідних школах, цей З'їзд схвалює працю Ради Української Школи при Консисторії Української Греко-Православної Церкви та звертається до членок по відділах у Манітобі, зокрема до батьків і матерів подбати про те, щоб в кожній місцевості була **рідна школа,** а зокрема звертається до батьків допомагати дітям в домашніх завданнях розговірної мови і письма дома, а відділам поручує обирати в себе до управи референтку шкільництва.

5. Заслухавши дискусійної лави про потребу доповняювати ряди Союзу Українок Канади молодшими членками та розглянувши способи таких можливостей, цей З'їзд рекомендує відділам у Манітобі, їхнім управам, застосовувати ці способи у своїх місцевостях та провести в цім наступаючім 1971-ім році інтенсивну кампанію за членством по відділах.

З приводу смерти бл. п. Анастасії Рурик, висловлюємо глибоке співчуття мужеві Покійної Іванові Рурикові й родині. В той самий час засилаємо $10,00 на нев'янучий вінок на журнал „Промінь" в пам'ять Покійної.

Пров. Екзекутива Союзу Українок в Альберті

Д. Корпан, секр.

молока. Вона вирішила організувати жінок в Інститут, який виправив би ці невідповідні умови шляхом освіти. Перший такий Жіночий Інститут організовано в Стоні Крік, Онтаріо, де 101 фармерських жінок зійшлися послухати промови пані Гудлес про хатнє господарювання. З цього інституту розвинулися згодом: Об'єднання Сільських Жінок Світу, яке охоплює 27 країн, Інститут МекДоналда в Ґвелфі та МекДоналд Каледж в Ст. Анн де Бельвю, Квебек. Пані Гудлес працювала акитвно в Загальноканадійській Раді Жінок та Інститутах Жіночого Об'єднання до своєї смерти внаслідок серцевої атаки під час промови до учасниць Жіночого Канадійського Клюбу в Торонто 1910 року.

А. Киянка

З СОНЦЕМ У СЕРЦІ

Багрянцево палахкотіли каштани на бульварі в Києві, пізні осінні квітки ще втішали око, коли прийшла на світ Надійка.

Проміння надвечір'я вливається до покою, де Докія, жінка ще в силі віку, купає свою внучку. Повними пригорщами згортає бабуня соняшне проміння, ніби намагається перелити його до Надійчиного серденька. Бо яке ж щастя без нього?

На ліжку лежить молода Надійчина мати, Галя. Бабуня передає їй скупану внучку, і мати тулить донечку до грудей, немов захищаючи її від усього злого. Вона вдивляється в личко немовляти, яке кумедно морщиться, заплющивши оченята. Галі здається, що її Надійка найкраща в світі. Бабуня ж дивиться на свою Галю і теплий струмінь материнської любови спливає по приблідлому обличчю дочки. Дочка й онука — нероздільні в серці бабуні, яка приїхала до Києва, щоб чувати над Галею в критичній хвилині, і сама прийняла на свої руки внучку на порозі її життя.

Галя замолоду зазнала волі на лоні природи. Своїм високим сопраном засівала вона пісні на прогулянках у лісі, де її голос сягав до верховіття стрункіх сосон. У Києві вона не може виспівувати так, як то бувало колись, бо поруч живуть люди, які по-своєму сприймають її спів. І Галя не пробує брати високі ноти, а стишує голос до колискових пісень для своєї Надійки, яка звикла солодко засипляти під тужливий мамин спів. Чоловік Галі гостем у хаті, бо службові обов'язки часто розлучують подружжя — і туга іноді визирає з очей Галі. Три пори року доводиться сім'ї перебувати в Києві, і тільки в літню спеку виїжджає вона на дачу, щоб набратися сил на лоні природи на довгий рік.

Піднімаючись на ніжки, Надійка робить перші кроки до дверей, бо за ними гамірно й весело. Підростаючи, дівчинка знаходить усе щось нове за порогом хати. Усміх сонця різьбить на її личку радісну усмішку. Кожну квітку в міському сквері голублять її оченята. „Мамо, дай!" — тягнеться дитина до квітки. „Не можна, донечко, рвати квітки" — повчає мама. Згодом Надійка починає розуміти, що не все можна мати, чого захочеться. Але чому — не знає.

Міцнішають Надійчині ноженята. Вона вже побувала з мамою в не одному київському сквері, де квітки грають веселковими кольорами й дедалі більше ваблять дитину. Та Надя вже не вимагає, щоб мама дала їй квітку, бо „не можна." Значення цієї заборони починає вона в'язати з тим, що інші люди не зривають квіток. „Чому?" залишається відкритим.

Зустрічаючись із бабусею, Надійка чує від неї іншу заборону. „Не кидай, Надію, хлібець на землю" — каже бабуся. „А чому?" — питає дитина. „Святий хлібець не годиться кидати в нечисть", — ласкаво-переконливо пояснює бабуня. „Не бовтай, дитинко, ногами, коли сидиш за столом" — знов доводиться їй повчати пустунку. „А чому?" — „Не годиться. " Оте „не можна, не годиться, а чому" вертиться-звивається під каштановою чупринкою Надійки.

Виростають нові клопоти Галі, бо Надійка має вже сестричку Женю, яку замучує своєю „опікою." „Мамо, я поколишу Женю" — домагається Надія, хоч сестричка спить, часом усміхаючись у сні. Цю усмішку Надійка відносить до себе й дивується, чому мама не дозволяє робити з Женею так, як оце вона робить із ляльком: то заплющує, то розплющує їй очі — і ніхто не боронить. „Не можна будити Женю" — каже мама. „Знов не можна — зачинає схлипувати Надійка, — а чому?" — питає з плачем голосніше. До її плачу долучується плач Жені, а мати ж мала щось зробити, поки Женя спить. У погожі дні з Надійкою ходила на прогулянку дівчина Груня, Галина помічниця. Та після того, як Надійка впала зі сходів і потовклася через недогляд опікунки, Галя сама ходить із Надійкою на прогулянку, щоб подихати при тім свіжим повітрям. Особливо на весні Галі невимовно хочеться побути серед розцвітаючої природи, що посіяла в її серці весняні квітки. Володимирська гірка вабить Галю чи не найбільше. Мати лишає Женю з помічницею і на „часинку" йде туди з Надійкою, яка тулить до грудей одною рукою ляльку, а другою цупко тримається за мамину руку, намагаючися при тім робити такі ж кроки, як мама. Та невдовзі чує, що ноги їй зачинають боліти. Все ж не нарікає.

Гарно на Володимирській гірці, коли весна щедро сипле свої дари, а в Дніпрі відбивається блакить, переткана золотими смужками. Повесняному концертують птахи. А старий Дніпро-Славута помолодшав, пожвавішав і наспівує веснянку. Галя повними грудьми п'є чисте повітря, підставляє обличчя під ласкавий дотик

сонця. Ах, скільки весен вона перевеснувала, а всі вони залишили незабутні спогади. Але нема часу на мрії, коли Надя вже сіпає за руку.

— Мамо, чий це човник? Що це, мамо? — зненацька скрикує вона, вгледівши пароплав, а на ньому людей, що „обліпили" поклад.

Гук сирени покривається зі звуками музики, що пливе з пароплава на високий берег Дніпра. Надійчині очі зорять за небаченим видивом на ріці, а люди вдивляються радісним зором у золоті бані й хрести, що височіють на цьому березі Дніпра, і в розрадуваних серцях везуть у далечінь незабутній спогад про золотоверхний Київ.

— Надійко, не йди на край! — завертає її мати, коли дівчинка хоче подивитися, як піднімається знизу на гору трамвай, яким виїжджають ті, що не хочуть іти по високих сходах.

Пароплав проплив, музика на ньому затихла і між верболозами забілів хатками Труханів острів, що рік-річно купається в гомінких хвилях охопленого повінню Дніпра. Та це не відстрашує мешканців острова, які не покидають своїх осель.

Починаються літні спеки, що виваблюють мешканців Києва поза місто. Надійка щодня нетерпляче чекає, коли мама піде з нею на прогулянку. А Галя тільки на короткий час може відлучитися з дому, бо Женя плаче й не хоче залишитися без мами.

— „Поїдемо, Надю, на дачу" — каже Галя, коли донечка просить піти з нею на прогулянку.

— Добре, мамо, я зараз усе спакую, — плеще в долоні дитина й біжить спаковувати свої забавки, починаючи від улюбленої ляльки. На голову вдягає широкий капелюх — і збори в дорогу скінчені. Сидить і чекає, коли мама поскладає речі до валізок.

— Мамо, чи скоро ми поїдемо? — питає вона, бо надокучило їй уже те чекання.

— Не спіши, доню, таж ми не сьогодні поїдемо, а завтра, — всміхається мати, а Надійці збирається на плач.

— Не плач, Надю, збудиш знов Женю — й я не спакуюся, — каже мати.

Надя, перемагаючи себе, складає свої забавки в куток.

— Чому не їдемо сьогодні? — допитується вона згодом, хоч бачить, що мама вже засвічує лампу.

Нарешті Галя з донечками й Грунею умощуються на Матвієвій підводі й рушають на дачу. Чоловік Галі бере відпустку пізніше.

Голосно відлунюється дзеньків підків молодих коней у лісі, що зеленою стіною отінює від Святошина, під Києвом, до Житомира. Матвій кохається в конях, як і в цьому вічнозеленому лісі обабіч шосе, що підростав разом із ним. Але й Матвієві важко сказати, коли постав у цьому лісі цвинтар, повз який оце саме переїжджають. З трьох сторін його оточують стрункі сосни, а четвертою дивиться він на шосе.

— Мамо, що це? — скрикує Надійка, побачивши хрести. Але раптом її увагу відвертає вивірка, що зіскочила з поблизької сосни, і Надя забуває про хрести.

— І знов тут когось пограбовано, — звертається Матвій до Галі, яка з тривогою дивиться на забутий цвинтар, — цю картку історії сіл, що приховалися за ним. Галя й сама не раз чула про напади під цим цвинтарем, але молоді коні подзвонюють дзвіночком і розвіюють тривогу.

Повіяло прохолодою, зацокотіли підкови на дерев'янім мості, заблищала під ним стрічка Ірпеня. Під мостом річка ширша, але дедалі вужчає й в'ється закрутами серед буйного лугу. Коні форкають, зачувши воду, бо спітнілі боки домагаються прохолоди. Та Матвій поцвьохує батіжком і коні слухняно минають річку.

Незабаром скручують вони ліворуч на м'яку лісову дорогу. Пахощі соснового лісу густішають, вливаються медовим нектаром у спрагнені груди й супроводять подорожніх аж до чепурного дому, що вигідно розсівся на горбочку під лісом.

„Тпру" — натягає віжки Матвій і невдовзі мрійливі верби над ставком вітають підводу, що вкотилася на горбок.

— — — —

Ставок чи не найбільше вабить Надійку, бож великою насолодою для неї є ловля рибок. Вона терпеливо начіплює на гачок червяків. Рибки ласують ними, але не ловляться. Цю невдачу винагороджують гриби-боровики, цілий рід їх виводиться під молодими ялинами в лісі на відгородженім горбку.

Лан пшениці, недалеко від будинку, нашіптує Наді тільки їй знайому казочку, яку вона залюбки слухає, сидячи на східцях веранди й заїдаючи свіженькі суниці, що їх назбирала Груня. Непомітно нічка отулює своїми крилами горбок, де молодик заплутався золотим ріжком у вербове гілля над ставком. Хоч Наді хочеться довго дивитися, як він відбивається в люстрі

ставка, та непослушні очі злипаються і голівка робиться важкою.

— Час уже спати, Надю, вважай, щоб не впала зі східців, — жартує мама.

— Вже йду, мамочко. Тільки не забудь, що я хочу назбирати тобі завтра суниць і мушу встати раненько. Добраніч! — каже Надійка, тулячися до грудей мами.

Засипляють із Надійкою її забавки, і грибки, і рибки, і ягідки, бо як же їй заснути без них?

— — — —

Ранок. Хтось пустив у двері золотий промінь просто на Надійку. Спросонку розтирає його Надя на очах — і прокидається. А коло неї стоїть усміхнена Груня з чималеньким дзбанком.

— Вставай, Надю, підемо по суниці, ти ж вчора просила збудити тебе раніше.

— Добре, я зараз, — позіхаючи, відповідає Надя, але очі знов заплющуються.

— Не хочеш, сплюшко, то я піду сама, — каже Груня й іде до порога.

— Ні, ні, я хочу назбирати мамі суниць, — каже Надя й проганяє сон.

По сніданню вона з Грунею виходять на дорогу, перетинають її напоперек і вже близенько, за недобудованою огорожею в лісі, червоніє ягідник, про який, як видно, ніхто зі сторонніх людей не знає. Дівчата з поблизького села йдуть удосвіта далеко в ліс по суниці, а Надя з Грунею збирають тут же під боком повний дзбанок запахущих блискучих суниць.

— Мамо, це для тебе, — подає Надійка мамі повний дзбаночок найкращих суниць.

Горбок, де намістилася сім'я Галі, був чарівливий куток, про який марилося взимку, коли Дніпро дрімав під льодовим покривом, а Володимирська горка ховалася під білу перину.

— — — —

З якою радістю зустрічала дівчинка свою бабусю!

Бабусю завжди опромінює соняшна усмішка. Надійка любить ходити з нею на прогулянку поза огорожу садиби, де золотяться лани. Сонце супроводить їх на стежині. Надю манять червонощокі маки в збіжжі. Вона б залюбки протоптала стежку до них, але бабуня випереджує її бажання:

— Не годиться, Надю, топтати святий хлібець, нехай достигає в спокою.

І Надя завертає на другий бік стежини, де квіття розкрило амфори й наповнює повітря пахощами.

— Бабусю, які це квітки? — запитує Надійка, схиляючись над блакитними квітами на довгих стеблах.

— Це петрові батоги — цілющі квіти, що лікують недугу, — каже бабуня, голублячи очима квітки.

— Батоги, бабусю? Чому вони батоги? — допитується Надійка й прихапцем зриває „батіг." Квіточки заглядають в Надійчині очі знайомим поглядом, бож вони подібні до блакитних очей бабуні, які ясніють і від них розходяться на висках малюсінькі промінчики, і хочеться довго дивитися в ці очі-квітки. „У мами теж блакитні очі, але так не сяють, як у бабуні, бож мама перебуває в мурах, де сонце не так усміхається, як ось тут на стежині" — снуються думки в Надійчиній голівці. Вона захоплено зриває червоні, білі, сині, рожеві квіти й укладає букет для мами. А бабуня нарвала блакитнооких „батогів" і не боронить Надійці досхочу зривати квіти. „Чому бабуня дозволяють мені тут зривати квіти, а чому не можна зривати їх там у сквері?" — рояться запити в неспокійній головці. Але цим разом вона, на диво мовкне, споглянувши в обличчя бабуні, сповнене тихої задуми.

Бабуня ж стоїть, задивившись на золоту хвилю, що пропливає пшеничними ланами, а її очі блакитні квіти — ясніють у променях надвечір'я.

... Ті промені залишили навіки теплінь і в Надійчиному малому серденьку. Вона усміхається до всього навколишнього й усе усміхається до неї.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС ДЛЯ МОЛОДІ

З нагоди 100-річчя з дня народження нашої великої поетки ЛЕСІ УКРАЇНКИ Головна Управа Союзу Українок Канади оголошує

КОНКУРС на ЕСЕЇ

з життя і творчости Лесі Українки.

Молодь розділяємо на дві групи:

1-а група: 12—15 років; есей на 400—500 слів,

2-а група: 16—20 років; есей на 1000-1500 слів.

Нагороди за найкращий есей у кожній групі:

1-а нагорода $25.00, 2-а нагорода $15.00, решта учасників конкурсу дістануть річну передплату на журнал „Сумківець".

Есей у трьох копіях просимо посилати на адресу Головної Управи Союзу Українок Канади: найдалі до 31-го грудня 1970 р. на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N of CANADA
620 Spadina Ave., Toronto 179, Ont.

НА ДОБРІЙ ДОРОЗІ

В останньому Бюлетені ТУС-СУНД з датою — осінь 1970, Саскатун, поміщені деякі справи, на які слід звернути більше уваги, повітати їх і піти назустріч плянам та проєктам організації.

Отже крім офіційних звідомлень є уступ про рідні школи та їх значення, заклик до родичів, щоб докладали всіх зусиль у рідномовнім вихованні своїх дітей:

„Посилайте їх до рідних шкіл, на курси українознавства, чи вечірні лекції для вивчення української мови" — закликає провід організації.

Бюлетень повідомляє про заповіджену „Дослідно-плянувальну конференцію", яка відбудеться 5, 6 і 7 лютого 1971 р. в Саскатуні... „Ціллю Конференції є дати нагоду членам СУС, які турбуються громадськими справами зійтися і за участю професійних кваліфікованих людей обговорити проблеми і завдання, які стоять перед нашими організаціями..."

Бюлетень також підкреслює ювілей „Українського Голосу", обговорює проєкти діяльности молодечої організації СУМК та інше. Праця організації на добрій дорозі.

Ненависть, що веде до абсурду

В політиці СССР всюди панує тенденція викликати серед свого населення якнайбільше ненависти до Америки. Дуже часто така ненависть доходить до абсурду і наче бумеранґ вертається і викликає сміх — не з Америки, а з тих, що її так ненавидять...

Якось то в однім з совєтських журналів знаходимо такі безглузді несенітниці:

„У Штаті Каліфорнія діловій людині дозволяється замикатися (мабуть зачинятися) в кабінені зі своєю секретаркою лише в присутности свідків. Громадянам Колумбійського округу заборонено женитися на своїх тещах і бабусях. У місті Індіянополіс заборонено цілуватись тим, хто носить вуса, а в штаті Меріленд(?) поцілунок не може перевищувати однієї секунди. У штаті Південна Дакота жінки старші за 50 років не мають права розмовляти на вулиці з чоловіками. У штаті Алабама можна пересунути ліжко у власній квартирі лише з дозволу поліції. В місті Міннеаполіс законодавці заборонили сушити на одній мотузці чоловічу і жіночу білизну. Жителям Північної Каролайни не дозволяється пчихнути на вулиці"...

Отакої! Справжні совєтські дивацтва ненависти. Не вірите? — прочитайте в журналі „Ранок" ч. 2, 1968 р.

— — — —

„Я ЧЕКАЮ НА ВАШІ ПРИВІТАННЯ"

Це говорить журнал „Промінь". Він є Вашим приятелем щирим і сердечним. Надходить Різдво і нашим звичаєм є вітати друзів з Різдвом і Новим Роком. Вишліть йому своє привітання, щоб він не чувся самітним у святочні дні. Зберіть у Вашій місцевості святочні оголошення-поздоровлення для „Променя". Хай кожний відділ Союзу вишле привітання від себе. Членки відділу можуть через „Промінь" вітати своїх друзів, підприємці покупців, професіоналісти клієнтів.

Ми вдячні тим, що про журнал пам'ятають. Сьогодні відділ Йорктону прислав святочних привітань на $200.00, інші відділи також надсилають в рамках своїх можливостей.

Всі привітання повинні бути в редакції не пізніше як 20 грудня. Часу багато не лишається. Чекаємо Вашої уваги.

Редакція і адміністрація

Христя Алчевська

ДАЛЕКО, ДАЛЕКО

Далеко, далеко від рідного краю
Де море південною ніччю зітха
Та де не знайду я бажаного раю
Самотність, розлука на мене чека.

У місяця світлі чинара дрімає,
І сняться їй звільна рожевії сни,
О, згляньсь на неї, як палко бажає
Вона тебе бачити в царстві весни!..

Спить нічка над степом, далека дорога,
На неї ллють промінь холодні зірки;
Душа щось сумує, щось плаче небога:
Ой хлопче коханий, озвися, де ти!..

НОВИЙ КОЛЬОРОВИЙ ПОРТРЕТ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Розміром 14x19 в натуральній і зеленавосиній барвах, спеціяльно виданий у 100-ліття народин поетки, надається для заль, шкільних кляс, інституцій, бібліотек та бюр — роботи мистця **Галини Когуської.**

Ціна $3.00 з пересилкою.

Замовлення разом з переказом посилати на адресу:

Mrs. N. Kohuska
P. O. Box 3551 Sta B.
Winnipeg 4, Man. Canada.

PROMIN

Vol. XI, 12 ENGLISH SECTION December, 1970

WHY LEARN UKRAINIAN?

by
GEO. W. SIMPSON,
PH.D., D.C.L., F.R.S.C.
Professor Emeritus of the University of Saskatchewan

(Continued from last issue)

same way in a world of increasing close communication, if one is to avoid the fate of those building a Tower of Babel the precise nature of language must be understood by more and more people.

The Ukrainian language is a fully developed language spoken by some fifty million people. It belongs to a branch of the Slavonic languages. Other large branches of this Slavonic group are Russian, Polish, Czech, Serbo-Croatian, Bulgarian, etc. In structure Ukrainian is similar to the Russian, phonetically it approaches the Serbo-Croatian, and in vocabulary it has much in common with the Polish. The Slavonic languages, now spoken by some two hundred million people are part of the much larger family group known as Indo-European. To this family belong not only Greek and Latin, French and Spanish, but also German and English. Thus while the Slavonic languages have their own distinctive features they are not insuperably difficult for English-speaking people. Nevertheless students who have some knowledge of Ukrainian, however slight, have a great initial advantage in a systematic study of it. It would be a great waste of natural resources if such students should not use the advantage which they have and select Ukrainian as a second language in advanced education. Some knowledge of Ukrainian could only be a handicap for students if they were under the illusion that hard work was still not essential for a full understanding of the language.

Closely connected with the study of any language is the study of its literature. No one can claim to be educated who has not some acquaintance with the best historical literature of his own people. But the understanding of this literature is greatly enlarged for the student if he also has some systematic knowledge of a parallel body of literature in another language. The Ukrainian Canadian student has already some knowledge of Ukrainian literature, if only fragmentary, through folk songs, concerts, and elocution contests. In the regular school courses he has some systematic training in English literature. The learning of both literatures in advanced courses would give him a wider liberal education than is enjoyed by those students for whom a second language has no emotional appeal and a common body of literature no initial association or attraction.

To gain the full benefit of literary study it is necessary to speak the language as well as to read it. This is particularly true of poetry and drama. In the modern study of language more attention is being paid to the oral mastery of the subject. Here too the Ukrainian Canadian student should have an initial advantage. There is still available opportunity for hearing the language and practising the spoken speech. In this respect the student requires the full co-operation of his family, his church, and other organizations. The school alone cannot, as a rule, achieve both reading and oral mastery of a language.

THE PRACTICAL APPEAL—UKRAINIAN SCIENTIFIC ACHIEVEMENT

THE study of science may be as much a humanistic pursuit as is the study of literature but in most cases it is pursued for more limited ends which have to do with industry, business, and power. This is particularly true under communistic regimes which emphasize the subjection of all activity to the interests of the state and its philosophy of material advancement. Terrific emphasis is placed on the study of science. The result is a great outpouring of scientific achievement. It is a common error to designate all scientific work in the Soviet Union as Russian. In the Republic of the Ukraine science is pursued no less avidly than in the Federal Republic of Russia. In the Ukraine, so it is claimed by the Soviet Literary Magazine, Vitchyzna (Vol. 1, 1958, p. 208), there are 438 scientific research centres, employing 32,000 research workers. The Soviet Ukrainian Academy of Science alone has 50 scientific research centres with a staff of 9,000. It publishes 14 scientific periodicals in the Ukrain-

ian language. In order to keep up with Ukrainian scientific work in mathematics, engineering, physics, chemistry, radio-astronomy, agriculture and medicine it is absolutely essential that numbers of our Canadian scientists should know Ukrainian. In a few years we can no longer depend on the displaced Ukrainians in our midst for this valuable translation service but we will have to rely on our own Canadian scholars trained in our own institutions. Any student therefore who has ambition for a scientific career and can master the Ukrainian language will have valuable additional qualification to ensure his success. Canada is one of the places in the Free World where such students should be available. The Government of Alberta is doing its part in making the courses available.

THE PRACTICAL APPEAL — SOCIAL AND BUSINESS CONNECTION

IT is extremely difficult to adjust our thinking to the changes in communication and transportation which have occurred in the last fifty years. There are now, relatively speaking, no isolated or remote areas on the earth. Many people previously learned to read other languages but did not bother to speak them because there was little likelihood that they would have the occasion to hear or use them. We are now crowded on our little planet, with speech-laden airways circulating in seconds about the earth, and jetpropelled, giant passenger liners reaching distant places in eight hours which formerly required in older forms of transport eight days, eight weeks or eight months. The Soviet Union, our near neigh, bor, which was formerly separated by the Polar ice-cap is now joined by short-wave radio and easy arctic flight. Part of that Soviet Union is the Ukrainian Republic. Communication is inevitable and business connection is likely to increase. In the High Schools of the Ukraine English is being taught. We cannot do less than learn Ukrainian if the communication on the social and business level is not to be entirely onesided. A linguistically blind man is at a great disadvantage when confronted with a person who has both eyes open. Newspapers, novels, radio, television, and movie pictures originating in the Ukraine as well as from other centres and using the Ukrainian language are going to be commonplace by the time the boys and girls who are now in High School grow up to full adult life and begin to take over the affairs of our country. Those who are farsighted now will begin to prepare for the future.

THE PRACTICAL APPEAL — POLITICAL AND DIPLOMATIC NEEDS

IN the last twenty-five years Canada has found herself pushed into the centre of the world affairs. She can no longer bask in the security provided by the British navy and her own isolation and insignificance, nor can she rest in the comfortable shade provided by the gay umbrella of stars and stripes. She must now play a positive part in that dangerous world of international affairs which has suddenly emerged. Canada has responded to this challenge by enlarging its diplomatic staffs, entering into alliances such as NATO, and playing a small but active part in the affairs of the United Nations Organization. However the general popular basis of its world-wide political knowledge must be enlarged and deepened. This involves a wider knowledge of the Soviet Union, among other regions. An extremely important factor in Soviet politics is the complicated relationship between the dominant Russian Republic and the subordinate Republics. The largest and the most important of the latter is the Republic of Ukraine. To understand the Ukraine one must know its language and read widely of the literature relating to it. The production of scholars who have this knowledge will not take place haphazardly, or through spontaneous birth. There must be planning, cultivation and encouragement. If parents have promising sons and daughters, and children are possessed of ambition as well as intelligence and industry, there is no reason why there should not appear in Alberta, as elsewhere in Canada, the type of trained personnel which is so urgently needed in our public, political and diplomatic circles.

CONCLUSION

GREAT civilizations and little minds cannot exist together. We have the possibility before us of a free and abundant life. But we cannot achieve this unless we strengthen every sound element in the structure of our society. Among these elements is the unused, uncultivated and undeveloped linguistic resources of our people. The existent knowledge of Ukrainian is one of these linguistic resources. Whether to use it should not be left to casual decision. superficial consideration, or to the languid mood of choice suitable to the selection of a colored shirt or a spotted tie.

"Each man's fate is special to him
And his own broad highway
One man builds, another ruins
Looks a third beyond the horizon."

—Taras Shevchenko.

Наталія Кібець

По країні наших батьків

ПО ЗАКАРПАТСЬКІЙ НИЗОВИНІ І ВЕРХНЬОТИСЕНСЬКОМУ НИЗКОГІР'Ю

З Воловця вийдемо на дорогу Львів — Ужгород і поїдемо мальовничими місцями до Ужгороду. На південь від передгір'їв Вулканичного хребта розкинулась широка Закарпатська, або Притисенська низовинна рівнина. Різноманітна її природа. Лісисті відноги хребтів змінюються краєвидами плоских міжрічкових, місцями заболочених терасових рівнин. Масиви світлих дубових гаїв чергуються з широкими полями, квітучі сади з розкішними виноградниками. Захищена від суворих північних вітрів високими горами, залита щедрим сонцем, Закарпатська низовина є одним з великих районів садівництва і виноградництва. Надра її багаті на будівельне каміння, вугілля і сіль (Верхньотисенська улоговина).

Серед розкішної зелені по обох берегах р. Ужа у відрогах Вулканічного хребта розкинулось навколо старовинного замку спорудженого в IX ст. місто УЖГОРОД.

Це великий, промисловий, адміністративний і культурний центр Закарпаття. Тут працюють машинобудівний завод, мебльовий комбінат, заводи будівельних матеріялів, підприємства харчової промисловості, (хлібокомбінат, млини, макаронний, маргариновий і масловиробний заводи), лікерогорільчаний завод. З відкриттям тут бурого вугілля провадиться його розробка. В 1945 році було відкрито Державний Університет. В місті є український драматичний театр, будинок народньої творчості, ботанічний сад, туристська база. В центрі міста, в приміщені старовинного замку розміщено історіко-краєзнавчий музей і картинну галерею.

Ужгородський замок має споруди зведені в XVI-XVII ст. Розташування житлових корпусів, які йдуть по периметру двору, а також будова відкритих аркад галерей — типове явище, як для східньоевропейської, так і для української архітектури XVI-XVII ст. Замок будували місцеві майстри, які додержували традицій Київської Руси: всі споруди вимуровані на цем'янково-вапняному розчині.

В околицях Ужгорода в селі Горянах є одна з найстаріших на Закарпатті кам'яна споруда — церква, вона збудована приблизно в середині XIII ст. за часів Данила Галицького, син якого Лев, як відомо був одружений з угорською принцесою Констанцією. Не виключена можливість, що галицькі князі посилали туди своїх будівничих. Доказом цьому може бути те, що за типом церква найближча до українських ротонд, а вмуровані є цем'янковий розчин, крім того виявлені рештки первісних фресок ближчі характером до мистецтва не XII, а XIII століття. А також між іншим Горянські фрески помітно вплинули на український живопис, ставши для нього одним з ранніх джерел нового гуманістичного розуміння мистецьких проблем.

Ужгород — старовинне слав'янське місто. З історичних документів римського часу це місто відоме з перших століть нашої ери. З IX ст. Ужгород відомий, як місто Київської Руси. Тут містилась резиденція давньоруського князя Лаборця, який загинув у 903 році в битві з угорцями. Тоді ж в 903 році угорці захопили і Ужгород. Але остаточно місто було відірване від Київської держави тільки на початку XI ст., Ужгород не раз був ареною повстань проти загарбників. У XIV ст. велике повстання очолив Петро Петенко. Його вояки захопили замок і довго трималися там, однак були розбиті. Після того король віддав Ужгород родині великих феодалів Дручетів. Ті споруди, які тепер є в замку, зведені в XVI і XVII столітті. Населення Ужгорода перебувало в кріпосній залежності від феодалів — власників замку. В XVI ст. в Ужгороді було запроваджено самоврядування і місто почало швидко розвиватися. Створювалися ремісничі цехи, зростала кількість майстрів різних спеціяльностей. В історію Закарпаття увійшло велике селянське повстання 1514 року під керівництвом леґендарного героя кріпосних селян Юрія Дожі. Тисячі закарпатців боролися в рядах війська Богдана Хмельницького в період народно-визвольної війни 1648-1654 рр. У 1711 році Ужгород підпав під владу державної казни. Міське населення лишилося й далі у кріпосній залежності, але вже від держави. Звільнилися ужгородці від кріпосної залежності тільки після угорської революції 1848 року.

Непримиренним борцем проти чужоземного гноблення виступав письменник ОЛЕКСАНДЕР ДУХНОВИЧ, який почав свою літературну діяльність на Закарпатській Україні в 20 роках XIX ст.. Його вірш „Я русин бив, єсьм і

буду", став гімном закарпатців у їх визвольній боротьбі. У 1919 році Ужгород увійшов до складу Чехословаччини. В листопаді 1938 року рішенням віденського арбітражу від Карпатської України було відірвано Ужгород, Мукачево і Берегове, і передано до Угорщини. 15 березня 1939 року Карпато-український Сойм, як виразник волі українського народу Карпатської України та меншостей, що заселяли її проголосив свою незалежність Суверенної Держави, на чолі якої мав стояти вибраний вільним голосуванням всього народу конґрес (Сойм), як законодавче тіло, який вибирає президента та іменує владу. Але радість карпатських братів не тривала довго. По чотирьох місяцях зусиль, нова сторінка історії Карпатської землі залилася кров'ю і над українським населенням завис знову грізний меч потомків азійського племені, мадярів. 1969 року минуло тридцять літ, як на так званій СРІБНІЙ ЗЕМЛІ на терені новопосталої Карпатської України, розігралася жахлива трагедія. В наслідок закулісних інтриг тодішнього мадярського уряду з Гітлером мадярські орди напали на Карпатську Україну переважаючими силами і в нелюдській спосіб знущались над цивільним населенням навіть над жінками і дітьми. 27 жовтня 1944 року Карпатська Україна разом із Ужгородом приєднана була до Радянської України.

Кожному з вище зазначених окупантів розходилося і розходиться про фізичне винищення українців, про цілковите вимордування української інтелігенції, яка ревно працювала і працює для культурного і соціяльного піднесення свого народу.

Ужгород — чудове зелене місто. Має гарний парк і поряд з ним — літній пляж і басейн. Ужгород має автобусне і залізничне сполучення з усіма районами Закарпатської області і з Предкарпаттям. Через аеропорт Ужгород зв'язаний авіаційними лініями з багатьма містами.

За 22 кілометри на південний захід від Ужгорода на стику УССР, Чехословацької і Угорської республік знаходиться прикордонна залізнична стація з населеним пунктом ЧОП, через яке проходить пряме залізничне сполучення між СССР, Угорщиною, Чехословаччиною та іншими европейськими країнами.

З Ужгороду через Середнє по долині Латориці, яка чим далі на південь стає все ширшою помандруємо на Мукачеве, що є другим за розміром і першим за виробничим містом Закарпаття. В густому серпанку перед нами починає вимальовуватись Мукачеве з великим курганом (могилою) над містом. Згодом він стає виднішим і можна розпізнати, що то велика сопка заввишки близько 70 метрів, а на ній замок. У народі зберігся переказ, за яким назва Мукачеве походить від того, що ця гора насипана руками народу, який терпів на тяжкій роботі велики муки.

Насправді гора природна, але переказ свідчить, що в народі збереглась пам'ять про нелюдські страждання, яких доводилося зазнавати від пануючих.

В оточені садів і виноградників на березі швидкої Латориці розмістилося це не менш старовинне місто. Про нього згадується вже в 1321 році. У вигляді величезного амфітеатру з півночі і сходу піднімаються над містом лісисті гостроверхі і вулканічні гори, а на південь розкинулась широка плоска рівнина. МУКАЧЕВЕ засноване галицько-волинськими князями. У той час воно було укріпленим містом і визнаним культурним центром Закарпатської Руси. З історичних пам'яток лишилися руїни Мукачевого замка „Паланок" побудованого на Чернечій горі подільським князем Федором Коріятовичем у XIV ст. (1393 р.).

У дворі замку росте так звана „ЛИПА СВОБОДИ" посаджена тут під час святкування перших роковин угорської революції — 15 березня 1849 року. Біля Підгорянського мосту, на північній околиці міста височить обеліск поставлений у 1901 році на вшанування перемоги, здобутої у 1849 році мукачівськими ополченцями над австрійським військом. На протилежній стороні долини, над рікою Латориця, стоїть мукачевський манастир, також заснований у XIV ст. князем Коріятовичем. Як зразок української народної архітектури збереглася також дерев'яна церква збудована у XVIII ст. і перенесена в 1927 році в Мукачеве, з сусіднього села Шелестового.

У старій шелестівській церкві були ікони видатного закарпатського маляра Іллї Бродлаковича Вишенського, який походив з м. Вишні в Галичині. Його твори зберігаються в Ужгородському музеї. Цікавим архітектурним пам'ятником стилю барроко є палац — „Білий будинок" збудований в середині XVIII століття.

Мукачево — значний економічний центр Закарпаття. Особливо славиться він своїм виробництвом. Відноги Карпат навколо міста майже цілком вкриті виноградниками. У місті створено вингосп. Збудовано велику винницю, пра-

цюють тютюнова фабрика, броварню, м'ясокомбінат і ряд інших підприємств легкої та харчової промисловості. Здавна славляться мукачевські червонодеревники своєю майстерністю виробу меблів. Тут збудована велика мебльова фабрика, вироби якої розходяться далеко за межі області й України.

З півночі і сходу Мукачеве оточене дрімучими карпатськими лісами. Його панорама на фоні Карпат захоплює своєю неповторною красою. Розташований вздовж лівого берега Латориці міський парк є зразком садової архітектури. Міське і приміське автобусне сполучення дає можливість мати зв'язок міста з іншими населенними пунктами області.

За останні десятиріччя місто набуло великого розвитку з культурного життя. В місті є вісім середніх загальноосвітніх і п'ять спеціяльних шкіл, сільсько-господарський і кооперативний технікуми, зооветеринарна школа, педагогічний семінар. В місті працює російський драматичний театр (мабуть мукачівці не знають української мови Н.К.) Мальовничі околиці Мукачевого багаті на цінні джерела мінеральної води. Серед лісів, садів і виноградників навколо нього розкинулось багато санаторій та будинків відпочинку.

Нескінченою осокоровою алеєю пряма автострада веде на південь у БЕРЕГОВЕ. Із сходу піднімаються останцеві гори невеликого вулканічного масиву, оточені дубовими гаями. На їх схилах розкинулись виноградники. Бурштанево-зелені і чорносині ґрона важко звисають на тонких виноградних лозах. Берегове — великий центр виноробства Закарпаття. В Береговому виробляють найкращі марочні вина. Берегове розташоване біля південного підніжжя гірського масиву, що наче острів височить серед Закарпатської низини.

Берегове засноване ще в період Київської Руси. В пізніші часи воно було вже досить великим населенним пунктом з власним самоврядуванням. Проте в економічному і культурному відношенні воно зростало дуже повільно.

Найстаровинішим архітектурним пам'ятником міста є костьол збудований у 1418 році. До цікавих пам'ятників старовинної архітектури належить також колишній графський палац і так званий „Левиний будинок" споруджені у XVII столітті.

На березі річки Вірки, що перетинає місто обладнано пляж — чудове місце відпочинку. Не далеко від Берегового, біля дубового гаю, розташована Закарпатська держава комплексна сільського-господарська дослідна станція. В місті є мебльовий комбінат.

В південно-східній частині Закарпатського підгір'я лежить невелике старовинне місто ВИНОГРАДІВ, яке цілком виправдовує свою назву. На схилах Чорної гори, що височить з північно-східної сторини, розкинулись великі виноградники. Виноробством тут почали займатися дуже давно. В минулому це невелике містечко, не мало навіть середньої школи, тепер тут є три школи десятерічки, політехнична і медична школи, нова лікарня. В місті працюють взут'єва та швейна фабрики, цегельно-черепична фабрика, млин.

У підніжжі Чорної гори знаходяться руїни Угочанського замку (X-XV ст.), що привертають увагу ціклопічною кладкою стін, подекуди складених з величезних кам'яних брил. В центрі міста споруджено пам'ятник Богдану Хмельницькому. Вулиці Винаградового прикрашені численними скульптурами.

Зигзагоподібна лінія шосе по горбистій височині залишає направо повноводну Тису, а потім від Великої Копані прямо стрілою через „Хустські ворота" долиною прориву Тисою Вулканічного хребта, виривається в простору улоговину. Тут при злитті Тиси, Ріки і Хустиці лежить найбільше місто східньої частини Закарпаття ХУСТ — Хустського району (22.8 тис. мешканців). На північному заході підноситься суворий лісистий вулканічний хребет Тупий (700-900 мт.), продовженням якого на південному сході є Гутинські гори. Час заснування невідомий. В XII ст. будучи в складі Закарпатської України був під владою Угорщини. В 1281-1321 рр. входив до складу Галицько-Волинського князівства, пізніше знову був під Угорщиною. В 1919 році Хуст належав до Чехословаччини. В 1938 році був столицею Автономної Карпатської України, а в березні 1939 року столицею САМОСТІЙНОЇ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ і осідком її уряду. Біля Хусту відбувалися запеклі бої Карпатської Січі проти мадярської навали. Тепер воно належить до Української ССР.

Колись занедбане містечко значно розвинулось після війни. В місті працюють фетрофільцева фабрика головних уборів, взут'єва ф-ка, мебльовий комбінат, керамичний, цегельночерепичний, маслоробний заводи, хлібокомбінат, машинотракторна ремонтна майстерня, школи: чотири середні, восьмирічна, дев'ять початкових, лісотехничний технікум, медична, культурно-освітня і техчічна школи. (Д. б.)

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА В ТОРОНТІ

18-го жовтня 1970 р. відділ Союзу Українок Канади ім. кн. Ольги влаштував ВИСТАВКУ НАРОДНЬОГО МИСТЕЦТВА з ПОКАЗОМ НОШІ та ПРОГРАМОЮ. У гарно прикрашеній залі, з помостом вкритим килимами для модельок, були розставлені столи, а на них багаті різнородні українські вишивки, писанки, кераміка і різні вироби з дерева.

Програму розпочала голова відділу пані Марія Божик, яка по короткім вступнім слові передала ведення програми голові культурно-освітнього комітету, д-р Ганні Янішевській. Голова Союзу Українок Канади, пані Леся Хорош-Ґреґорі коротким змістовним привітом офіційно відкрила виставку. Доповіді були присвячені цього разу одній ділянці нашого мистецтва — ПИСАНЦІ. Головну доповідь мала відома писанкарка і малярка Дарія Онищук. Доповідачка показала зв'язок орнаментів на писанці з прикрасами знайденими при археологічних розкопах в Україні на кусниках різного посуду 2,600 років перед Христом. Писанки звичайно розписувала українська жінка з вродженим їй почуттям краси. Пані Онищук пояснила символіку прикрас на писанках, а саме: сонце — символ життя, бараній ріг — символ сили, трикутник — символ родини і т. под. Свою доповідь пані Онищук оживила показом експонатів на екрані.

Другу доповідь мала пані Оксана Бризгун-Соколик, яка розказала нам про ще один рід майстерности нашої поетки, малярки і скульпторки, сл. п. Оксани Лятуринської, а саме про її писанки. Оксана Лятуринська дуже любила писати писанки, проявляючи хист малярки на основі народніх давніх окрас писанки.

Найбільш ефективною частиною програми був показ ноші: моделювання вишиваних суконок і народніх строїв. Коментаторкою була пані Катерина Майнер. Моделювали діти, молодь і дорослі. Було багато мистецьки вишитих суконок коротких і довгих вечірніх, примінення нашої вишивки до різних модерних одягів. У моделюванні взяли участь: Світлана Ліщина, Тарас Ліщина, Оксана Родак, Оксана Петенко, Леся Яхимець (мала дві гарно вишиті суконки), Наталка Рева, Гануся Боднарик, Славка Семигин, Роксоляна Янішевська (вишиваний киптарик), Олександра Микитенко, Галя і Віра Чикало, Богдана Вахна, Ліля Лисенко, Оксана Волянюк, Руслана Вжесневська, пані Демчишин з донею, пані Таїса Шкурка, пані Надія Ключко, панна Клавдія Коропецька, пані Д. Гетьманчук; пані Валентина Лавринюк; довгі вечірні суконки моделювали: Надія Лойовська, Валя Духнай, Леся Галябар, Руслана Вжесневська, пані Ра"са Ліщина, пані Клавдія Матвіїв, пані Валентина Родак. Даруся Майнер моделювала оригінальний полтавський стрій, а брат і сестра — Христина і Данило Плішка — стилевий одяг із Закарпаття.

Вказівки молодим модельками подавала Леся Яхимець. Під час моделювання молоді дівчата (Оксана Волянюк, Леся Галябар і Христина Воробець) пригравали на піяно українські мелодії. Заля вітала наших модельок гучними оплесками. На кінець моделювання пані Марія Квас представила нашу славну артистку пані Ганну Тагаїв; пані Тагаїв продемонструвала, як полтавські молодиці зав'язують голову хусткою. З гарно пов'язаною головою пані Д. Гетьманчук, яка була вдягнена в дуже гарний полтавський стрій, підперши підборіддя, як то наші жінки люблять робити, перейшлася по помості під гучні оплески присутніх.

На закінчення програми голова культурно-освітнього комітету подякувала всім учасникам програми та всім тим паням, що особливо спричинилися до успіху цієї імпрези. Виставку вишивок і кераміки зорганізували пані Д. Гетьманчук та пані Валентина Лавринюк. Залю прикрасили пані: Іванна Вахна, Стефанія Яхимець, Марія Квас, Катерина Майнер, Наталка Пасерб і Михайлина Яніцька. Моделюванням заопікувалися пані: І. Вахна, М. Квас, С. Яхимець, Н. Пасерб і К. Майнер. Чай приготовили обидві заступниці голови відділу: пані Ніна Козій і пані Михайлина Яніцька. Коло каси були: д-ка О. Вишиван, пані Н. Дубилко, пані Т. Тучак і пані А. Романко.

Численні гості після закінчення програми з цікавістю оглядали мистецьки розкладені на столах вишивки, кераміку, альбоми, касетки, та багату колекцію писанок пані Д. Онищук, пані Діонісії Ґураль, пані Марії Ґужди і Оксани Лятуринської. Закінчивши оглядання виставки, гості з приємністю приєдналися до господинь, які погостили гостей чаєм із смачим домашнім печивом.

Катерина Федорів

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

ЖАДІБНИЙ ГОРОБЕЦЬ

Жив собі Горобець. Жив, не тужив, аж поки не настала зима. Прокинувся він якось ранком, визирнув із гнізда, полетів у сад, сів на гілку, почистив носик об кору. Покрутився, повертівся, а їсти нічого — все навколо снігом позаметало. Зітхнув Горобець, пурхнув назад у гніздо й ліг голодним спати...

Прокинувся вранці, визирнув з гнізда — мороз такий, що аж пече. „Ой, леле, сьогодні знову голодним буду!" — подумав він. Глянув вниз, і очам не вірить. Біля вікна будинку, під дахом якого він жив, з'явилася кормушка. А в ній соняшникове і гарбузове насіння, просо, кришки хліба і навіть ягоди горобини.

Зрадів Горобець такому багатству. Добре наївся. Радий, веселий: тепер буде що їсти. Аж тут Синичка-білощічка прилетіла. Тільки сіла на кормушку, а Горобець до неї:

— Геть звідси! Це все моє!

— Як це твоє?

— А так. Це спеціяльно для мене зробили.

Щось збиралася сказати Синичка-білощічка Горобцю, але той вдарив її дзьобом по голові, смикнув за хвіст. Заплакала Синичка і полетіла в сад.

Така ж доля спіткала Щиглика, Повзика, Снігура, чубатого Жайворонка... Сидять вони на холоді і журяться. Аж тут Дятел з лісу прилетів.

— Чого сумуєте? — питає у них.

— Їсти хочемо. Он і кормушка висить, та Горобець і близько до неї не підпускає.

— Раз він такий зажерливий, провчити його треба.

Прилетіло птаство до Горобця. Дятел і каже йому:

— Ось що, хлопче, за те, що захопив кормушку, нікому з неї їсти не даєш, птаство постановило не допускати тебе до неї рівно три доби.

— Та я що... Я не теє... То я так. Я ж з голоду помру, — злякано захникав Горобець.

— То не наша справа. Як ти до нас, так і ми до тебе.

Як постановило птаство так і зробило. Тільки на четвертий день дозволило йому їсти з формушки. Допався Горобець до їжі — ковтає все підряд.

— Не їж багато, захворієш, — попередила Синичка.

— Шлунок болітиме, — цвірінькнув Повзик.

А він і вухом не веде. Ковтає все підряд. І до того наковтався, що ледь не луснув. Добре, що пташки не розгубилися, „Швидку допомогу" викликали і в лісову лікарню відвезли.

Анатолій Шелудяк

Про сніговий колобок

Бавились діти в дворі. Ліпили з снігу бабу. Олесь зліпив сніговий колобок. Знайшов вуглинки і поробив очі, знайшов палички і зробив рот і ніс.

Погралися діти, й пішли знову в дитячий садок. Шкода Олесеві колобка надворі залишати, взяв він колобок і поклав у кишеню. Прийшов у дитячий садок, повісив свого кожушка в шафу, а в кишені залишився лежати сніговий колобок.

Пообідали діти, після обіду лягли спати. А коли прокинулись, Олесь згадав про свій колобок. Побіг з дітьми до шафи, а біля неї калюжа. Що це таке?

Відчинили дверцята, подивилися, а з кишені — кап, кап, кап! — вода капає. Подивився Олесь в кишеню, а там немає колобка. В мокрій кишені лежать тільки дві вуглинки і дві палички.

А колобок де?

Кіт-воркіт

Кіт-воркіт біля воріт
Чеше лапкою живіт.
З'ївши мишу-побіганку,
Що робити по сніданку?

Чи погнати біля хати
Вслід за голубом-гінцем?
А чи вуси-довгоруси
Почесати гребінцем?

Що робити, кіт не знає
За воротями у кущі,
А над ним веселка грає,
Золоті несе дощі.

Андрій Малишко

ПАМ'ЯТНИК НАЙДОРОЖЧИМ

У роковини смерти мого незабутнього мужа бл. п. Миколая Москалика, і в пам'ять мого улюбленого сина Адріяна, що загинув під час другої світової війни та похований в Бельгії складаю на Нев'янучі вінки 10 дол. на журнал „Промінь".

Анна Москалик, Вінніпеґ

— — —

В сьому річницю смерти мого дорогого мужа, батька і дідуся бл. п. Василя Бевша, який упокоївся 20 жовтня 1963 року в Торонті, Онт., складаю нев'янучий вінок на журнал „Промінь" $10.00.

Таїсія Бевш-Копил

— — —

Складаю на нев'янучі вінки в пам'ять моїх рідних — брата, бл. п. Михайла Лазорко, який упокоївся у Ванкувері 14 грудня 1958 року і сестри, бл. п. Анни Гавриш з Мічам, Саск., яка упокоїлась у Вінніпезі 5 жовтня 1965 р. Брат і сестра — обидвоє на 79 році життя; в їх пам'ять складаю $5.00 на наш любий журнал „Промінь".

Василина Никіфорук, Норт Бетлфорд

— — —

З приводу смерти бл. п. Анастасії Рурик, Провінційна Екзекутива Союзу Українок на Саскачеван висловлює глибоке співчуття родині Покійної, мужеві Іванові Рурикові, синам і дочкам і замість квітів на свіжу могилу складаємо в пам'ять Покійної $10.00 на нев'янучий вінок у формі пожертви на журнал „Промінь".

За Пров. Екзекутиву — Оля Гавриш, голова
Леся Удод, секр. Саскатун.

— — —

Замість квітів, складаємо нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. Івана Сулими, мужа нашої дорогої членки пані Марії Сулими на журнал „Промінь". По $5.00 — пані: Марія Гавриш, Стефанія Пауш, по $2.00 — пані: С. Гриник, І. Дженіс, К. Кругляк, Ф. Кругляк, М. Лазарук, Є. Рипка, В. Романчук, А. Сенів, О. Слюсарчук, М. Солован, М. Федорук і В. Леськів, О. Юсипчук, Г. Федорків, 1.00 — Н. Н. Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

Вічна Йому Пам'ять! **Едмонтон**

— — —

Нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. Анастасії Рурик, яка упокоїлась 30 жовтня 1970 р. у Ванкувері, Б. К.; бувша голова і членка відділу С.У.К. ім. О. Кобилянської у Саскатуні. В її світлу пам'ять складаємо на журнал „Промінь" $10.00.

За відділ О. Кобилянської, Саскатун.
Марія Гарбус (реф.).

— — —

Нев'янучий вінок на свіжу могилу складаємо в пам'ять бл. п. Івана Сулими на журнал „Промінь" $8.00. Дружині Покійного Івана й родині висловлюємо глибоке співчуття по утраті дорогої людини.

Від членок управи Пров. Екзекутиви
Союзу Українок в Альберті.

— — —

На свіжу могилу мого дорогого мужа, бл. п. Антона Кирилюка, який упокоївся в Геллок, Мінн. 24 серпня 1970 року, складаю нев'янучий вінок у формі пожертви на журнал „Промінь" $10.00. Вічна Йому Пам'ять!

Дружина Олена Кирилюк, Геллок, Мінн.

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ „ПРОМЕНЯ"

Лашін, Кве. — Зі збірки на 32-му З'їзді Складових організацій СУС, в день спільних нарад екзекутив Східньої Канади, що відбулися в Лашін, 12-го жовтня ц. р., секр. відділу ім. княгині Ольги М. Тихонова переслала на прес. фонд $45.00

Норт Бетлфорд, Саск. — Відділ ім. О. Пчілки, М. Гарасимів, секр. відновлення передплат $10, на кліше і Прес. Фонд 15.00

Йорктон, Саск. — Відділ ім. О. Пчілки з нагоди імпрези „Дня Подяки" і Студента, — голова п-ні Лис переслала 10.00

Овкборн, Ман. — Відділ ім. Л. Українки на кліше $10, на Прес. Фонд 10.00

Лондон, Онт. — З приводу поминального обіду по бл. п. М. Кудловському. Обід приготовили членки відділу ім. княгині Ольги. Переслав о. Н. Дебрин 10.00

Скарборо, Онт. — Відділ Союзу Українок ім. Св. Анни, секр. Т. Козурко переслала на прес. фонд 5.00

Егремонт, Алта. — Відділ ім. О. Басарабової, секр. А. Лукасевич переслала на прес. фонд 5.00

Ґримзбі, Онт. — З приводу поминків по покійнім Євгену Дмитренко, Т. Лиса переслала $8.00 на нову передплату і на прес. фонд журнала 8.00

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПОЖЕРТВИ

Пані Розалія Самець — Гамільтон 10.00

Пані О. Мурій — Торонто, з нагоди ювілею „Українського Голосу" зложила на прес. фонд журнала 10.00

П-ство Іван і Анна Василики з Едмонтону з нагоди 50-ліття подружжя 10.00

П-ство Дмитро й Марія Гарасимів з Норт Бетлфорд, Саск. з нагоди 35-ліття подружжя 10.00

о. Й. Тріска — Ґримзбі, Онт. в пам'ять дружини бл. п. К. Тріски зложив на прес. фонд журнала 5.00

Добр. Є. Кокорудз — Нипавин, Саск. 5.00

Пані Анна Чабан — Торонто 5.00

Пан Андрій Барило — Бирлінґтон, Онт. 5.00

Пані Т. Тучак — Торонто 2.00

Пані А. Пасерб — Торонто 2.00

Пані С. Кульба — Монтреал 2.00

Пані А. Москалюк — Торонто 2.00

Пані Наталія Кулик — Роблин 2.00

Пані Н. Лущишин — Лашін, Кве. 2.00

Пані М. Казан — Вирджил, Онт. 2.00

Пані М. Панчишин — Едмонтон 2.00

По $1.00 — А. Гриньків — Емерстбирґ, Онт.; Марія Тимчак, Ксеня Пукас, А. Валькович з Монтреалу; Марія Тимчишин — Бирнабі, Б. К.; І. Лангер — Торонто; Добр. Л. Глуханюк — Велланд, Онт.; С. Шпитковська — Бімзвил, Онт.; А. Вишневецька — Вінніпеґ; З. Гавриш — Етобикок, Онт.; О. Кучарська — Монтреал.

Усім тим, що працюють в користь журнала „Промінь" і всім щирим жертводавцям сердечно дякуємо.

Адміністрація

Перший ряд зліва направо сидять пані: О. Юсипчук, П. Стечишин, М. Солован, П. Сліпчук, М. Лазарук, П. Малицька, М. Костів, Е. Дяків; другий ряд: Пані: М. Мельничук, С. Пауш, Н. Боднар, О. Ганночко, Н. Мисак, М. Сулима, С. Василишин, Г. Янішевська, А. Цибак, Н. Фарина, Е. Верхомин.

РІЧНИЦЯ ВІДДІЛУ І ВІДЗНАЧЕННЯ ЧЛЕНОК В ЕДМОНТОНІ

В неділю, 13-ого вересня 1970 відділ С.У.К. при Катедрі Св. Івана відсвяткував 44-ту річницю свого існування. Головною точкою цього вечора було вшанування членок, які впродовж 25 років є членками Союзу і постійно працюють у користь своєї організації.

Пані Марія Лазарук, голова ювілейного комітету керувала святочною програмою. Всеч. о. О. Хомяк відкрив програму молитвою. Пані Лазарук у своїм вступнім слові пояснила значення такого свята і привітала дві членки-оснувательки нашого товариства: пані Марію Михайлишин і пані Гафію Янішевську.

Щирі привіти і побажання передали: пані П. Сліпчук — заст. голови головної управи Союзу Українок Канади, пан Андрій Мельничук від Катедральної Громади Св. Івана, пані Анна Звоздецька голова пров. управи С.У.К. і пані Надія Боднар голова відділу.

Дальшою програмою відзначення членкинь проводила пані Іванна Дженис. Кожній з відзначених пань вручено корсаж з живих квітів і передано грамоти та відзнаку смолоскип.

Пані Катерину Гарасим представила пані Емма Верхомин. Пані Гарасим в роках світової війни багато праці поклала у ріжних ділянках праці як пакування пакунків, плетення для вояків та інше. Була один рік головою товариства, два роки заст. голови і один рік касиркою. Також займала місце в екзекутиві Льокальної Ради Жінок.

Пані Евдокію Дяків представила пані Анна Цибак. Пані Дяків своєю спокійною вдачею все радо помагає, де лиш треба. Її ніколи не треба просити до праці, вона все сама зголошується.

Пані Катерину Костик представила пані Гафія Янішевська. Пані Костик є примірна членка товариства. Часто працювала на чаях і коли треба було у кухні то ніколи не відмовляла.

Пані Марію Лазарук представила пані Марія Сулима. Пані Лазарук свого часу була майже на кожнім комітеті у відділі — соціяльнім, освітнім, базаровім, членськім, добродійнім, відвідування хворих, Червоного Хреста, Української Школи і Молодшого СУМК-у. Була представницею до Льокальної Ради Жінок і Комітету Горожанства. Чотири роки була головою комітету українських танків і два роки головою дитячого садка. Також була три роки кореспонденційною секретаркою. В провінційній управі С.У.К. була два роки кореспонденційною секретаркою а три роки рекордовою секретаркою. Її найбільші заслуги є на полі добродійної праці.

Пані Параню Малицьку представила пані Софія Василишин. Пані Малицька дає багато своєї праці в ріжних ділянках товариства. Постійно помагає при куховарстві в кухні. Також помагала в церковнім комітеті.

Пані Анну Мельник представила пані Марія Мельничук. Пані Мельник вперше вступила до С.У.К. в Монтреалі. Наступного року переїхала до Едмонтону, де постійно працює в користь нашого товариства. Була на багатьох комітетах у відділі через довгі роки. В заряді два роки була головою відділу, заст. голови і кореспонденційною секретаркою. В провінційній управі С.У.К. була кореспонденційною секретаркою. В головній централі С.У.К. занимала різні позиції як рекордова секретарка, заст. голови та освітня референтка, та брала участь у виготовленні статута як також квестіонар відносно структури нашої організації.

Пані Параскевію Сліпчук представила пані Анастасія Мисак. Через роки діяльність пані Сліпчук у відділі була велика. Вона була заст. голови через два роки, заст. секретарки, головою видавничого комітету і членкою комітету „Промінь" і численні рази була головою місячних комітетів. У пров. управі С.У.К. була голо-

вою через чотири роки, касиркою три роки. Тепер вже четвертий рік пані Сліпчук є заступницею голови Союзу Українок Канади.

Пані Марію Солован представила пані Ольга Ганночко. Пані Солован належить до тих членок, які понад силу працюють та посвячують себе для своєї організації. За свого часу була заст. голови, головою таких комітетів: соціяльного, добродійного, Червоного Хреста, відвідини хворих і представницею до Льокальної Ради Жінок. Помагала в комітетах Фундації Н. Кобринської, базаровому, садочка, танковому, молодшого СУМК-у і контрольної комісії. Признання належить пані Солован за її благородну добродійну працю.

Пані Павліну Шиманську представила пані Наталка Фарина. Пані Шиманська зі своєю спокійною вдачею багато допомогла нашому відділові, дарувала вишивані речі на розігравки та базар, також і писанки і гарне печиво. Багато також працювала у місячних комітетах.

Пані Павліну Стечишин представила пані Надія Боднар. Пані Стечишин помагала в тих комітетах, які мають до діла з вихованням дітей. Була три роки головою комітету українських танків, два роки касиркою дитячого садка і членкою комітету української школи, молодшого відділу СУМК-у та базарового комітету, і соціяльного комітету. Була репрезентанткою до „Юнітед Нейшьонс" і вчила в недільній школі.

Пані Ольгу Юсипчук представила пані Стефанія Пауш. Пані Юсипчук зачала свою працю при драматичних гуртках, виконуючи головніші ролі. У відділі була головою допомогового, програмового і освітнього комітетів. Вона виголошувала доповіді на різних імпрезах. Була членкою базарового комітету і також комітету журнала „Промінь".

Кінцеве слово сказав о. О. Хомяк.

Після програми відбулося чайне прийняття, яке очолювала пані Олександра Фарина, голова соціяльного комітету. Наливали чай пані: Емма Верхомин, Марія Гавриш, Варвара Маланчук і Стефанія Пауш.

Членками ювілейного комітету були пані: Марія Лазарук, — голова, Іванна Дженис, Марія Прокопів, Марія Сулима, Стефанія Пауш і Олександра Фарина.

Наталка Мельничук,
кореспондентка

ПОДВІЙНЕ СВЯТО У ЙОРКТОНІ

Свято День Подяки увійшло вже в традицію йорктонської громади, а його організатори прилучили до нього і День Українського Студента. Того дня ми дякували Богу за Його опіку та ласку у вигляді урожаю плодів землі, а разом з тим оцінювали духові надбання у науці наших дітей — студентів середніх і вищих шкіл. Головною програмою свята займалось жіноче т-во, відділ Союзу Українок Канади ім. Олени Пчілки.

Це подвійне свято почалось в неділю рано 18 жовтня Богослуженням в місцевій церкві та спеціяльними молитвами подяки за врожай і освяченням плодів. Після відправи всі вірні перейшли з церкви до Народнього Дому на спільний обід та програму. Вдекоруванням столів: колоски збіжжя та квіти занялись заздалегідь дівчата-сумківки під надзором пані С. Лупій. Гасла на стінах зробила пані Л. Пітс. Овочі на столи подарували пані: А. Левчук, М. Ґерман та С. Джарман. Коли всі гості вже були за столами тоді увійшли у зорганізованім порядку наші студенти та заняли ліву сторону передніх столів, спеціяльно для них призначену. Молитву перед обідом провів Всеч. о. Микола Стеценко.

Пообідньою програмою керувала голова освітнього комітету пані Анна Цимбаліста. Вона вкоротці розповіла про значення цього подвійного свята та представила осіб за головним столом, а студенти кожний зосібна представляли себе.

По цім голова відділу Союзу ім. О. Пчілки пані А. Лис привітала гостей і учасників свята, а від громади зложив привіт п. Ю. Скварчук. Дальше слідували концертові точки: „Розвивайся ти високий дубе" і „Місяць у небі" виконав квартет дівчат сумківок — Зеновія Семенюк, Люба Крепякевич, Бонна Левчук та Шарлота Филипчук, а дует „Білі каштани" та „Ой чорна я си чорна" проспівали Зеновія Семенюк і Люба Крепякевич. Головним промовцем на святі був п. М. Кірелюк, директор початкової і середньої школи в Йорктоні. Пана Кірелюка представила пані Н. Волощук, згадавши і те, що він колишній активіст бурсацько-каменярського життя і співректор Інституту Петра Могили в Саскатуні. Темою його доповіді було „Українські традиції". Від студентів подякувала п. Кірелюкові панна Л. Крепякевич. Господиня програми, пані Цимбаліста представила ще одного гостя — п. С. Шебеця, реєстратора Колегії Св. Йосифа в Йорктоні. Пан Шебець разом з дружиною відвідав рідні землі в Україні, привіз багато фільмо-картин і висвітлював їх з поясненнями. Було цікаво і корисно почути та побачити світлини. Панові Шебецеві подякувала панна З. Семенюк.

Кінцеве слово виголосив парох Всеч. о. Стеценко, а спільною молитвою „Достойно є" закінчено цей день. Найбільша подяка належиться членкам відділу Союзу Українок Канади, а зокрема пані Цимбалістій за добірну програму.

Присутній

СКАРБОРО, ОНТ.

Річні збори відділу відбулися 4 січня 1970 р. в парафіяльній залі. Звіти членок заряду виказали, що членки активно виконували свої обовязки за що уступивша голова пані Кузик їм щиро подякувала.

Впродовж року відбулось 7 місячних зборів, членки приготовили три святочних обіди, улаштували пять забав, один пікнік і чайне прийняття у 10-річчя журнала „Промінь", а також один базар. Крім цього членки подавали перекуски на різних громадських сходинах. Т-во передало на церкву $1.600.00, на журнал „Промінь" $10.00.

Фінансовий звіт: з року 1969 осталось у касі $117.97, приходи в 1970 р. — $2.645.79, розходи $2,527.81.

Заряд т-ва на 1970 рік: Голова — А. Баран, заст. голови — А. Мудра, рекордова секретарка — Т. Козурко, кореспонд. секр. — Анна Петришин, касирка — Є. Стефанюк, референтка журнала — М. Біла. Контрольна комісія — А. Петришин, Є. Марандюк і М. Данилюк. Комітет хворих — А. Михальчук і Ф. Кадинюк. Сестриці — А. Дубик, пані Валігродська, пані Стах і пані Крижановська.

Т. Козурко, секретарка

Кольорові фотографії не придатні для поміщування в журналі. Вони виходять темні і невиразні. Редакція не відповідальна за знимки. Для журналу присилайте виразні звичайні знимки.

У 20-ЛІТТЯ ВІДДІЛУ ІМ. О. ПЧІЛКИ Норт Бетлфорд, Саск.

На своїх місячних зборах, які відбулися в м. березні 1970 р. наш відділ відмічував 20-ліття своєї діяльности.

На закінченні формальних і ділових справ, що були на порядку зборів того вечора, голова відділу пані Марія Сохацька переповіла історію нашого відділу ім. Олени Пчілки при нашій Церкві, його діяльність за ці 20 років. Багато цінної праці проробили наші членки за ті роки, як для місцевої громади, то так і в Союзі Українок Канади, як частина нашої великої жіночої організації. Заслухавши такого звіту, кожна членка відчувала гордість за своє товариство, яке вкладає свою цеголку в розвій українського життя.

Дальше, голова пані Марія Сохацька попросила учасниць встати та вшанувати пам'ять тих членок, які відійшли у вічність. Таке вшанування пам'яті відбулось проспіванням „Вічная пам'ять" під управою диригентки пані С. Лазарович. Згадуємо імена тих, що відійшли у позасвіти:

Т. Новосад, П. Чарабін, Т. Данилюк, К. Козакевич, К. Циба, Г. Улишин, М. Луцак, Василина Білик, К. Федейко, Д. Тимко, Т. Саранчук, С. Ковальська, М. Калис, А. Багрій.

Подаємо імена членок, які очолювали відділ впродовж 20 років. Першою головою нашого т-ва була пані Катерина Друль, яка була провідницею-головою 5 років, по тім була головою один рік Василина Білик (покійна вже), пані Докія Кіндрачук була найдовше на позиції голови — 6 років, пані Савеля Лазарович — 1 рік, пані Марія Сохацька — 3 роки, пані Марія Гарбус — 1 рік (тепер живе в Саскатуні), пані Марія Гарасимів — 2 роки, пані Ярослава Ворох — 1 рік (тепер живе в Едмонтоні) і пані Анеля Ничик — 1 рік.

Кожна з цих голів-провідниць відділу віддано працювала по можливости своїх сил і здібностей. Того вечора членки відділу піднесли їх заслуги і на пам'ятку тих роковин кожній з бувших голів вручено срібну ложечку з відзнакою Союзу Українок Канади — смолоскипом.

На пам'ятку того вечора членки взяли фотографію і кожна членка одержала в дарунок одну світлину.

На закінчення вечора промовляв Всеч. о. Степан Зузак, який привітав

Голови відділу, що очолювали його впродовж 20 років. Зліва направо: Савеля Лазарович, Докія Кіндрачук, Анеля Ничик, Марія Сохацька, Катерина Друль, Марія Гарасимів.

їх з роковинами, висловив їм признання за їх щиру і віддану працю та закликав до дальшої діяльности для добра нашої Православної Церкви та на широкій національній ниві. Просив, щоб особливу увагу присвячувати виховній праці серед нашої молоді.

І хоч наші роковини відбулись скромною програмою та для кожної з нас вони були урочистим днем, в якім ми проходили дорогами нашого 20-річчя. Свято наше закінчилось співом-молитвою.

Марія Гарасимів, кореспондент.

БАЖАНІ ГОСТІ В ТУ ГИЛС

Наш відділ ім. Лесі Українки завжди радо вітає провідниць своєї організації. Цього разу дня 30 вересня загостила до Ту Гилс голова провінційної управи Союзу Українок Канади в Альберті пані Анна Звоздецька в товаристві двох інших пань — Ольги Ганночко і пані Пелех.

Зустріч згаданих пань з членками відділу відбулась вечером. Наради відкрила пані Мариянич, яка привітала гостей, представила пані Звоздецьку та привітала членок з Мусідора, які прибули до нас на той вечір.

Ціль приїзду голови пані Звоздецької була організаційна. Доповідь, яку вона виголосила того вечора була про збереження української мови, про виховання дітей в дусі рідної культури та вірі своїх предків.

Другою доповідачкою була пані Ф. Пелех, яка говорила про українську рідну школу. Пані Пелех є референткою шкільництва, а відомо, що рідна школа найбільше доповнює виховання української дитини. Промовляла того вечора і пані Ольга Ганночко. Вона говорила про організаційну працю та закликала членок приїхати на пров. з'їзд до Едмонтону.

На закінчення пані Звоздецька оповіла про свою подорож в Україну як також показувала багато цікавих речей, як образи, дещо з народної ноші, книжки та інше. Після цікавої гутірки членки т-ва подали чай і перекуску.

Марія Андріящук

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР НА ПОШАНУ СВ. ПАМ'ЯТІ ОКСАНИ ЛЯТУРИНСЬКОЇ

День книжки, що відбувся 4-го жовтня 1970 р. влаштований відділом СУК ім. св. кн. Ольги при Катедрі св. Володимира у Торонті був присвячений пам'яті поетеси О. Лятуринської.

Вечір розпочався однохвилинною мовчанкою, яку запропонувала голова культ.-осв. комітету д-р Г. Янішевська. У вступному слові, крім пояснення значіння української книжки для культурного розвитку нашого народу, д-р Г. Янішевська, на підставі матеріялів полковника М. Битинського, подала цікаві відомости про Оксану Лятуринську як скульпторку. Закликала молодь і дітей любити і читати українські книжки, часописи і журнали.

Доповідь про творчість О. Лятуринської виголосила поетеса Віра Ворскло, в якім розглянула напрямні її поезії, цитуючи уривки її віршів, для прикладу, вірш присвячений поетові О. Ольжичеві й інші.

Вірші О. Лятуринської деклямували з чуттям: Леся Яхимець — „Знаю казку, казку дивну", Галя Яремчук — „Волошки", Соня Богар — „Героїчно" Даруся Майнер — „Щастя згублені ключі" і пані Валентина Лавринюк — „Дивіться осени пейзажі". Оксана Воляник виконала на піяно „Зітхання" муз. Ліста.

Присутніх на вечорі було до 100 осіб, між ними о. прот. Юрій Ференсів, поетеса Лариса Мурович і поет Л. Ромен.

Сцену удекорували з мистецьким хистом п. Іванна Вахна і п. Анастасія Пасерб, вони також влаштували і опікувалися виставкою книжок. Допомагала їм п. Катерина Майнер. п. Стефанія Яхимець завжди старається організувати молодь для участи в імпрезах. Добродійці М. Мегас і добродійці О. Вишиван була доручена каса добровільних датків для вступу. Вечір закінчила голова відділу п. Марія Божик подякою виконавцям програми і усім присутнім.

Щиро вшанував наш відділ пам'ять поетеси Оксани Лятуринської, серце якої горіло любовю до України і її народу і знесилене тяжким життям — згасло.

Є. Василів, прес.-реф.

ОШАВА, ОНТАРІО
Звіт діяльности відділу ім. „Барвінок" за 1969 — 70 р.

Рік 1969 — 70 увінчався приєднанням 4-ох нових членок, з чого відділ радіє, що нові сили т-ва зростають. Голова — пані Анна Дутчак наполегливо та усіма своїми здібностями працювала цілий рік, очолюючи по раз другий відділ ім. „Барвінок" в Ошаві.

Членки Союзу заплянували і перевели день „Українського Студента" в м. жовтні 1970 р. На імпрезу прибуло гарне число студентів середніх шкіл і університетів. Після обіду п. В. Пілкінгтон, шеф поліції говорив на тему „Зловживання наркотиків". Для відділу таке свято стало річним, де членки хоча маленьким способом стараються пригорнути нашу будучу інтелігенцію до українського грона.

Ошавський відділ був належно зарепрезентований на річному з'їзді ТУС Східної Канади та його складових організацій. Відділ „Барвінок" подарував книжку „Визначні Жінки України" до місцевої бібліотеки. Членки мали вечерок писання писанок, де всі разом прикрашували різними взорами писанки. Комітет, враз з інструктором танців п. Н. Воробцем і поміччю о. пароха Р. Панченка влаштували величавий концерт на День Матері в травні 1970. Переважали народні танки, а також були рецитації, співи, реферат. Врученням квітів для трьох мамів і теплим дитячим концертом вшанувалося усіх присутніх мамів.

Під проводом комітету Недільної школи, закуплено і опаковано подарунки усім парафіяльним дітям на свято Миколая, а також було приготовлено сніданок дітям на Св. Причасті. На закінчення Недільної школи влаштовано пікнік і змагання у місцевому парку.

Представниці до жіночого відділу КУК помагали в приготовленні українських страв для продажі в парку під час Міжнародного Фестивалю в липні 1970 р. Референтка до молодшого відділу СУМК працювала дуже охочо з молоддю, підбадьоруючи на дусі молодих хлопців та дівчат і приготовляючи їх до вступлення в ряди старшого СУМК-у. Референтка до льокальної Жіночої Ради тримала міцний звязок між „Барвінком" і відділом Жіночої Ради. На відозву добродійної референтки, декілька членок взяли участь у кампанії „Юнайтед Апіл". Секретарка до преси подавала до англомовної газети місячні звіти діяльности, а річний звіт до „Променя". Телефонічний комітет в протязі року повідомляв членок про різні активності Союзу. Комітет відвідування хворих достарчав кошики — паски на Великдень до шпиталю і старечого дому пацієнтам, а також відвідували недужих. Програмовий комітет запрошував кількох бесідників на місячні збори, як також усе була приготовлена відповідна програма на сходинах. Референтка танців через сім місяців що суботи упорядковувала учнів, які побирали навчання народніх танків. Інструктор танків доїздив щотижня з Торонта. Молода сумківка панна Донна Дутчак з Ошави учила одну групу танцюристів, допомагаючи інструкторові. Референтка членства тримала рекорд присутности на зборах та доглядала, щоб кожна членка носила відзнаку — смолоскип, а як ні, то мусіла платити кару.

Членки відділу співпрацюють з сестрицтвом св. Покрови при церкві Св. Івана. І так в часі місійної відправи членки спекли печиво на перекуску, що відбулася в парафіяльній залі. Членки відділу таксамо приготовили обід — Свячене для всіх вірних.

З розвагової частини членки влаштували: „Чоловічий вечір" в грудні, гру в карти зимою і родинний пікнік при домі одної членки.

Для управи програмової комісії було запляновано ряд проєктів для здобуття фондів. Вечерок — бінго, розігравка мішка з провіянтом, 7 випродажів річей та інше, принесли трохи доходу до каси. Окрім літа збори відбувалися щомісяця по домах членкинь.

Заряд, що керував працею цілий рік 1969-70 складався: голова — п. Анна Дутчак, уступивша голова — п. Надя Стець; заступниця голови — п. Галина Плішка; рекордова секретарка — п. Оля Куць; секретарка до преси — п. Оля Горегляд; касирка — Марія Григоренко, фінансова секретарка — Ґеня Маґа. Телефонічний комітет — Оля Скуратов і Ширлі Холонюк, програмовий комітет — Оля Куць, Недільної школи ком. — Надя Стець, Оля Горегляд і Кароля Шевчук, ком. відвідування хворих — Маріана Парфенюк і Ґеня Маґа, реф. до молодшого відділу СУМК — Оля Куць, представниці до КУК — Оля Горегляд і Михайлина Ґонта, представниця до Жіночої Ради — Марія Григоренко, референтка українських танків — Юзефа Гриців, добродійна референтка — М. Григоренко, референтка членства — Ґеня Маґа. Контрольна комісія — Михайлина Ґонта, Ідея Люис і Маріана Парфенюк.

Оля Горегляд, прес. секр.

ВИНДЗОР, ОНТАРІО
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися в залі Св. Володимира дня 14-го грудня 1969 року. Збори відкрила голова, Мирослава Телеґа і перечитала програму зборів та попросила о. В. Метулинського провести молитву. Предсідницею вибрано пані І. Римар, а на секретарку добр. Н. Метулинську. Однохвилинною мовчанкою вшанували померших членкинь, а по цім слідували привіти від громади й інших організацій.

До привіту покликано о. В. Метулинського. Отець привітав присутніх членок з нагоди річних зборів, та підсумків річної праці, якої зроблено так багато впродовж року. Він підкреслив, що товариству належить особливе признання за ту велику й

корисну працю, яку воно вкладає в усіх ділянках нашої громади, особливо в придбанні фондів на сплату довгів. Зарядові товариства висловив подяку за добру співпрацю з ним, та зарядом громади і що тільки завдяки добрій співпраці рік увінчався добрим успіхом. На закінчення Отець закликав членкинь, не відмовлятися від вибору себе до заряду, чи до обов'язків покладених зарядом, бо всяка праця є корисна, а кожне місце є почесне, а Господь однаково благословляє і провідника й робітника у Своєму Винограднику.

Слово привіту до членок виголосили: голова громади Св. Володимира п. И. Яворський і голова ТУС п. М. Німчук.

Після привітів слідували звіти урядниць: Першою звітувала довголітня голова заряду пані Мирослава Телега. Вона подякувала всім членкиням за добру співпрацю і за такий успішний рік, як це виказують фінанси, а також підкреслила, що їй дуже приємно було працювати на становищі голови.

Далі слідували звіти інших урядниць: Впродовж року відбулося 7-м місячних зборів, та 6-ть зарядових засідань. Врочисто відбулося започаткування музею при відділі, з участю крайової голови Союзу Лесі Хорош-Ґреґорі. Під час відкриття музею перепровадили розігравку на журнал „ПРОМІНЬ". Розігравкою займалася пані Ів. Римар, що також вишила й приготовила речі на розігравку. Розігравка принесла $100.00.

Відбуто успішні обіди: Архиєрейську Візитацію, спільне свячене, Йорданську Вечерю. Щороку успішно відбуваємо Різдвяну Вечірку, з обміном подарунків та колядками. Такі вечірки проходять в особливо гарній атмосфері, — ними займаються членки соціяльного комітету, який вив'язується дуже добре з своїх обов'язків. В певних випадках приготовляли поминальні обіди для членів. Поза цією працею, наші членкині беруть активну участь у хорі, в концертових виступах на телевізії та радіо. Учителюють в українській та недільній школах, опікуються старшим та молодшим СУМКом. Сестриці доглядають порядку в Церкві, збирають пожертви для прикраси Божого Гробу й на інші церковні потреби. Опікунки над хворими відвідують по шпиталях хворих та обдаровують їх подарунками на Різдво, чим приносять радість терплячим... Відвідуються й ті, що не можуть з огляду на старість, бути з нами, — Товариство держить і з ними зв'язок підтримуючи їх морально. Кожний комітет виконує свою ділянку праці сумлінно, що й творить гарну працю відділу. Поза внутрішньою працею відділ гідно репрезентує себе в КУК, належить до Жіночої Ради, і має там своїх представниць.

Річний фінансовий прихід нашого товариства виглядав так:

Загальний прихід — $4,239.58, передано до громади — $1,028.00, на фонд іконостасу — $300.00, на журнал „Промінь" — $100.00, на Інститут Св. Володимира — $50.00, на організаційний фонд — $30.00. Ці цифри добродійних пожертв взяті з загального розходу, який тут з технічних причин не поданий. Після всіх звітів та їх прийняття вибрано нову управу на 1970 рік, в такому складі, пані: Вероніка Костинюк — голова, Мирослава Телега — уступ. голова, Стефанія Друль — 1-ша заступниця, Галина Панчишак — 2-га заступниця, Іванна Іваночко — рекорд. секретарка, Добр. Н. Метулинська — кореспонд. секретарка, Євгенія Кузик — фінанс. секретарка, Марія Старух — касирка.

Контрольна комісія: Д. Лазарович, Ів. Римар, Марія Вахна. Господині: А. Ранівська, А. Приймак, С. Ставична, Аделя Мілько. Телефонічний комітет: А. Андріяш, Марія Кушнір, М. Вахна, А. Свинтак, Д. Стратійчук. Марія Сенайко — висилка карток. Бінго комітет: Стефанія Друль, Н. Король, М. Яворська, Н. Нагнибіда, А. Свинтак, Ів. Римар, Марія Карпінець — музей, Анна Ранівська — гардероба, Стефанія Ставична — видання посуду, Іванна Римар — журнал „ПРОМІНЬ".

Представниці до старшого СУМК: Ольга Торошенко, Аделя Мілько, Анна Момотюк. Представниці до молодшого СУМК: Русалка М. Петрусенко, Ольга Торошенко — культ. освітн. референтка і бібліотекарка, Елеонор Загарія — представниця до Жіночої Ради, Оля Друль, Ол. Торошенко — представниці до КУК, Іванна Римар — представниця до С.А.С.І. Комітет опіки над хворими: Василина Бенса, Марта Петрук. Соціяльний комітет: М. Костів, Анна Ткачук, М. Яворська, Анна Момотюк. Членський комітет: Анна Ковачеф, Лідія Лист.

Н. Метулинська, кореспонд. секретарка

ШІГО, САСК.
Відділ ім. О. Кобилянської

Річні збори жіночого т-ва відбулися в Народнім Домі 3-го грудня 1969 р. Предсідницею зборів була К. Рудей а секретаркою А. Парнета. Звіт з діяльности т-ва за минулий рік здала А. Парнета. Голова т-ва Марія Кирилюк подякувала членкам за співпрацю, а також і зарядові, що так згідливо співпрацював між собою. Фінансовий звіт здавала касирка Ґ. Клевчук.

Впродовж року відбулось 10 місячних зборів. Відділ сповнив свій бюджет до централі. Т-во зложило жертви на такі цілі: на фонд поборювання недуги рака, на Червоний Хрест, на фонд недуги серця і фонд сліпих. Дали грошеву поміч дітям недільної школи і помогли улаштувати пікнік при кінці шкільного року. На прохання студентів Інституту П. Могили в Саскатуні дали пожертву на видання першого збірника „Каменярі", дали жертву на піддержку журнала „Промінь". Т-во дало подарунки двом членкам, які виїжджали з околиці та дарували ювілят з нагоди 50-ліття подружжя. Комітет відвідував хворих у шпиталі та по домах, доставляв квіти та овочі з побажаннями здоров'я.

Заходами т-ва відбулось 4 вечорки бінго, один випродаж домашнього печива, осінній базар. Членки помагали з перекускою під час похорону та приготовили храмовий обід на Зелені Свята. Докупили потрібний посуд до кухні при Народнім Домі. Купили до церкви фелон вартости $185.00.

Заряд т-ва на 1970 рік: Голова — К. Рудей, заст. голови — С. Стадник, секретарка — А. Парнета, заст. секр. — М. Кирилюк, касирка — Ґ. Клевчук.

А. Парнета, секр.

ТАНДЕР БЕЙ
Відділ ім. Олени Пчілки

Річні збори відділу відбулися 14 грудня 1969 року. На зборах, крім звітувань з діяльности за минулий рік було вибрано заряд на 1970, до якого увійшли слідуючі пані: Стефанія Музика — уступивша голова, Марія Гронько — голова, Текля Зимовікус і добр. Анна Зміївська — заступниці голови, Анна Стасів — рекорд. секр., Василина Федчак — фінансова секретарка, Тереса Кулій — касирка. Представниці до КУК — Теодора Литвин і Анна Стасів.

Збори намітили плян праці, до якого увійшли такі головні точки: Спільна Йорданська Вечеря, Свято Лесі Українки — програмою мала зайнятись добр. Змієвська, пущення, Великодний чай з виставкою українських писанок і печива, відсвяткування 25-ліття відділу, відсвяткування 35-ліття церкви Св. Володимира. На імпрезу 25-ліття відділу рішено було запросити гостю доповідачку а Владику Михаїла на 35-ліття Церкви.

Крім цього наше товариство буде і надалі продовжувати щоденну працю, яку виконуємо уже роками усталену нашим жіночим т-вом на користь нашої церкви.

Анна Стасів, секретарка

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

25-го вересня, 1970 р. у Лондоні, Онт. відійшов у вічність один з піонерів українського життя на сході Канади, бл. п. Микола Кудловський. Народжений 1898 р. в Зах. Україні, покійник, 1918-20 рр. брав участь у визвольних змаганнях рідного краю, після чого, в 1928 р. прибув до Канади, саме на передодні господарської кризи; тому, з труднощами перебиває́ться через життя, працюючи в копальнях в Садбурі, Ельйот Лейк, Онт., на залізниці в Брендон, Ман. а на кінець проживав в Лондоні, Онт.

Як свідомий громадянин — всюди брав участь у церковно-громадському житті. В Лондоні, Онт. був головою першої управи української православної громади Пресв. Тройці; був жертвенний, по своїй змозі, для всіх рідних потреб. Воєнний Хрест Заслуги з визвольних змагань, що виднівся в домовині на покійникові — найбільше говорить про нього.

Похорон пок. Миколи, відправлений о. М. Дебрином зі Св. Літургією в місц. Українській Православ. Церкві 28. 9. б. р., відбувся величаво; поминальним обідом, тут-же, занявся місцевий відділ Союзу Українок Канади, під управою пань: О. Співак, Т. Ноженко та Ол. Тищенко. Покійник залишив у смутку дочку Надію, студентку Лондонського Університету Зах. Онтаріо, дальшу рідню, друзів, а в Україні жонатого сина Петра й двоє внуків. Щоб, на передсмертне бажання покійника, повідомити загал про його смерть, на поминках зарядже́но збірку на рідну пресу, з якої $10. призначено на „Промінь".

Бл. п. Миколі Кудловському хай буде легкою канадійська земля; рідні висловлюємо щире співчуття, а учасникам похорону складаємо належну подяку.

Присутній

ПАМ'ЯТІ КСАВЕРИ ПАХОЛКІВ

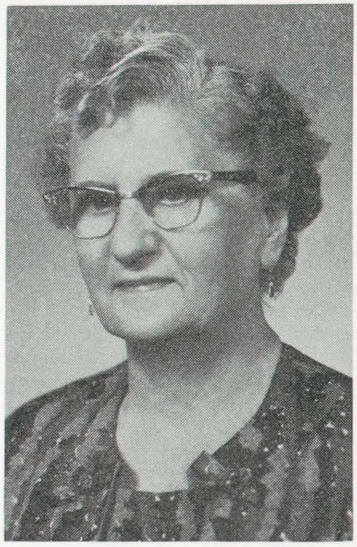

Відійшла у вічність 26 липня ц. р., по короткій недузі — в лічниці у Тандер Бей, Онт. бл. п. добр. Ксавера, дружина о. Н. Пахолківа, пароха Української Греко-Православної Церкви у Канаді. Похоронну Богослужбу відправляли о. П. Змиївський і о. Л. Сологуб — в церкві Св. Володимира.

Добр. Пахолків, щойно повернулась була з Чехословаччини, де стрічала дві сестри — одна з них — Ігуменна Агнета — (настоятелька у Василиянському Учительському Семінарі на Закарпатті), якої не бачила 48 років. Захворіла добр. в часі своєї подорожі і як повернула відразу пішла до лічниці, де закінчила свій вік, прожившн 75 років.

Ксавера Іванна Зенькнер народилась в Галичині. Народну школу і Учительський Семинар покінчила в Станиславові. Під час першої світової війни, працювала в крайовому уряді. По закінченню війни стала на учительську посаду в Семинари, де вчила мову, музику (спів) і гимнастику. Тут запізналась з Миколою Пахолківим, який викладав математику і фізику. Мав він скінчений духовний семинар, однак коли Єпископ зажадав від богословів висвячування у целібаті — він рішив заняти учительську посаду. Одружились вони в році 1923 і обоє учителювали около 20 років. В родині в них два сини — Адріян і Роман і донечка Орися.

Друга світова війна знищила дім і розбила родину — син Роман, що брав дентистику, був убитий. Родина опинилась на скитальщині — і тут Ксавера Пахолків учителює до часу виїзду до Канади у році 1947.

У Канаді, коли вже зістав висвячений для духовної праці, о. М. Пахолків і добр. — з родиною проживали в містах: Ріджайні, Айтуна і Ґронлід в Саскачевані і Судбурі, Онт., де Отець був на парафіях. В кожній місцевості — добр. вишукувала жіночі організації і в Союзі Українок Канади знайшла те середовище, в якім вона бажала працювати.

До Форт Вілляму прибули на постійне замешкання у році 1953. Син Адріян інжінер оселився з родиною у Судбурі. Дочка Орися у Форт Вілліямі. Закінчила учительський курс і зараз провадить хором при Цер. Св. Володимира. Заміжня за підприємцем І. Яремчуком.

Добродійка відразу вступає в організаційне життя. Стає членкою Цер. Св. Володимира, Тов. Просвіта, жін. КУК і Відділу Союзу Українок Канади ім. Доньки України. Занимала екзекутивні позиції і своєю ініціятивою вносить свіжі думки, заохоту до праці. У неї були певні погляди щодо зберігань наших культурних надбань — тут, де ріжні сили їм протидіють.

До часу своєї смерти добр. була рек. секр. в льокальнім від. жін. КУК і спочатку року описала історію 25-літної праці для ювілейної книжки КУК-а. Приготовляла і виголошувала реферати. Вистави мистецтва збагачувались її ручною роботою, як також проєкти етнічних груп, в яких українці брали участь.

Відділ Союзу Українок Канади ім. Доньки України мав честь мати її в членстві. Занимала позицію рек. секр. а пост голови через 5 років, коли за її ініціятивою відсвятковано 20-ліття відділу. Минулими роками на пості референтки приготовляла матеріяли на академії, свята, та вечірки і знова була учителька-дорадниця для нас. Була на поготові, до помочі хто цього бажав. Щиро вірила і піддержувала працю СУК і журнал „Промінь" в неї не був менше важний і при кожній нагоді пригадувала його піддержувати.

Якою вона була доброю мамою і бабунею — такою була і приятелькою — і втрату її ми відчуваємо і просимо Бога, щоб бажання її, в нашій праці ми бодай частинно сповнялися.

Вічна їй пам'ять!

М. П.

З ПОМИНКІВ Б. П. ДОБРОДІЙКИ КАТЕРИНИ ТРІСКИ НА КОЛЕГІЮ СВ. АНДРІЯ

В першу річницю упокоєння бл. п. Катерини Тріски було відслужено Заупокійну Літургію і панахиду в храмі св. Юрія в Ґрімзбі, Онт. у вівторок, 15 вересня 1970. Не зважаючи, що це був будний день в Церкві було багато людей з Ґримзбі й околиць та з Торонта, Брентфорту і навіть з Америки. Це засвідчило, їхню пошану до покійної та любов до о. прот. Йосифа Тріски. Заупокійну службу відслужив місцевий настоятель о. Тимофій Міненко.

Після Богослуження, в парафіяльній залі відбувся поминальний обід, який приготували жінки з парафії Св. Юрія в Ґрімзбі на чолі з п. Катериною Кузь. Обідом провадив о. Т. Міненко, який як в Церкві, так і на поминках дякував всім за таку чисельність, а особливо парафіянам Св. Юрія, які висловлюють любов своєму бувшому настоятелеві о. прот. Йосифові Тріскові та вшановують покійну бл. п. Катерину. З черги говорили позамісцеві гості: п. Палка з Торонта, п. Роман Грабець з Клівленду, п. Іван Грабюк з Торонта, які тепло згадали покійну та поділилися спогадами, що простяглися між двома континентами. Про час перебування о. прот. Йосифа Тріски та покійної добродійки Катерини в Ґрімзбі говорила тогочасна голова відділу Союзу Українок Канади ім. кн. Ольги п. Теофіля Лиса та тодішній голова громади п. Роман Шпитковський Всі висловлювали сердечне співчуття о. Трісці та слова втіхи і підкреслювали шляхетну вдачу покійної, яка була не лише достойною сопутницею о. Йосифа, але й великою помічницею в його пастирській праці. Вона сама була активна, як в церковно-громадському житті так і в праці Союзу Українок Канади, в якому б місті вони не були. В кожній парафії вона залишила багато гарних споминів і праці. Пані Т. Лиса схарактеризувала бл. п. Катерину, яка завжди і в усіх обставинах була взірцем української матері, що є надзвичайно важливим у наш так бурхливий час. Вона завжди була свідома свого обов'язку і своїм прикладом це засвідчувала. Теперішній голова громади Св. Юрія п. Василь Гусак сказав, що парафіяни Св. Юрія в Ґрімзбі глибоко шанують о. прот. Тріску, як священика нашої Церкви та свого бувшого настоятеля, а про покійну добродійку зберігають найкращу пам'ять про що доказом є нинішня чисельність та подякував о. Йосифові, що в першу річницю упокоєння своєї дружини відзначає саме в нашій парафії, що також свідчить, про їх близькість з громадою св. Юрія. А щоб слова не розходились з ділом, закликав всіх присутніх скласти свою жертву на нев'янучий вінок в пам'ять б. п. Катерини. Пані Евдокія Бурдейна з Брентфорту, яка була дуже близькою з покійною добродійкою Катериною впродовж останніх років, а особливо в останні дні її життя зі сльозами дякувала всім за таке гарне відзначення річниці та виявлення такої гарної пошани покійниці. Вкінці говорив о. прот. Йосиф Тріска. Він подякував всім за таку чисельну участь в богослуженнях, а передусім о. Т. Міненкові за службу, за приготування поминального обіду та всім за участь у цих поминках.

Збірка на нев'янучий вінок принесла 67.00 дол., яку призначено на Колегію Св. Андрія у Вінніпегу долучаючи до попередньої пожертви з похорону. Від себе о. Тріска пожертвував на місцеву Церкву 10.00 дол. та на пресфонд „Вісника" і „Променя" по 5.00 дол. Відспіванням „Вічную пам'ять" закінчено поминки.

Т. Броварський

„ПОДОЛЯНКА" —

Біла вишивана блюзка з тричверти довгими рукавами, з тоненького полотна. Кабатик і спідниця з квітчастого перкалю.

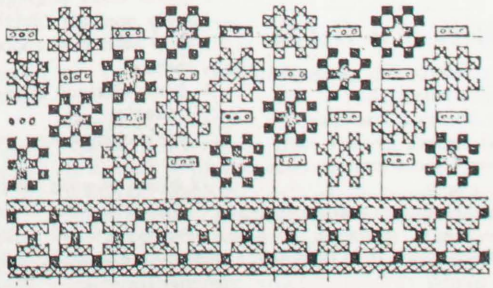

Взір хрестиковий, краски ниток: —
xx червоні DMC
■ ■ чорні
oo жовті.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Різдвяні пампушки

2 коверті дріжджів
½ горнятка літеплого молока
1 ложка цукру
3 цілі яйці
6 жовтків
¾ горнятка цукру
½ горнятка топленого масла
1 ложечка ванілії
терта шкірка одної помаранчі
1 ложечка солі
½ горнятка солодкої сметанки
1 келішок руму
4 горнятки теплої муки (приблизно)

Розмочити дріжджі в молоці і додати ложку цукру. Відставити, щоб підросли. Вбити яйця і жовтки на піну. Додавати цукор малими частками і вбивати. Домішати топлене масло і разом вбивати. Додати дріжджі і решту складників крім муки і добре разом вимішати. Замісити мукою. Тісто має бути вільне. Добре вимісити накрити і дати до теплого місця, щоб тісто підросло. Коли тісто виросте, помісити і знов відставити в тепле місце. Коли виросте, виложити на стільницю, посипану мукою, розкачати на малий палець грубости і викрайяти склянкою малі паляничкі. Трохи розтягнути паляничку і на кожну накладати мармеляди, вареної рожі приготованого маку або іншого варення. Зліпити береги докупи. Складати готові пампушки на підсипану мукою стільницю, прикрити і дозволити підрости. Смажити в кипячім смальці, обертаючи їх тільки раз. До смальцю дати кільце обібраної сирої картоплі, щоб тісто не втягало товщу. Вийняти з товщу і класти пампушки на папір. Посипати пампушки цукром, змішаним з цинамоном.

— — —

Різдвяний колач на гарбузі

3 коверті скородіючих дріжджів
½ горнятка літеплої води
1 горнятко праженого молока
¾ горнятка масла
5 яєць
1 горнятко цукру
¾ горнятка гарбуза (може бути консервований)
1 ложечка соли
1 ложечка ванілії
½ ложечки міґдалового екстракту
Терта шкірка одної цитрини або помаранчі
7½ горнят муки

Розмочити дріжджі в літеплій воді. Молоко спражити і на гаряче дати масло. Яйця вбити разом і додавати цукор малими частками та разом вбивати. Змішати дріжджі, молоко з маслом і вбиті яйця з цукром. Додати решту складників і замісити мукою. Тісто має бути тугіше як на бабку. Добре вимісити, щоб тісто було гладке й елястичне. Накрити і дати до теплого місця, щоб підросло. Як виросте, помістити і ще раз дозволити вирости. Виложити тісто на стільницю, покраяти на чотири частини, зробити з кожної довгий валок, посередині грубший, а на кінцях тонший. Сплести в косу. Дати до вимащеної довгої форми і дозволити вирости. Помастити верх яйцем і посипати маком. Тісто можна теж виробити на круглий колач, як хто хоче. Зробити для того рівні валки, сплести косу і кінці зліпити разом.

Нагріти піч до 350 ст. Ф. Вложити колач в піч і сейчас знизити температуру до 300 ст. Ф. і пекти в тій температурі 40 мінут, а пізніше знову знизити температуру до 275 ст. Ф. і пекти ще 20 мінут.

Гарбузовий колач пухкий, приємно жовтий і держиться довго свіжим. На гарбузі печуть теж і бабки.

— — —

Різдвяний овочевий торт

1 фунт масла
12 яєць середньої величини
1½ горнятка цукру
4 горнятка муки
2 ложечки порошку до печива
½ ложечки соди до печива
1/4 ложечки соли
1 ложечка ванілії
2 фунти родзинків (каліф. сідлес)
2 фунти білих родзинків
1 фунт порічків (currents)
1 фунт волоських горіхів посікти на грубо
1 фунт мішаної овочевої шкірки (saxonia)
1 фунт цукрованих вишень червоних
½ фунта зелених вишень (glace)
½ горнятка рому (Годсон Бей ром має найкращий запах)

Спосіб: Змякшити масло й утерти на сметанкову масу. Додавати малими частками цукор і разом утирати аж маса збіліє і спушіє, додавати по одному жовткові і за кожним добре вбивати масу до пухкости.

Муку пересіяти з сіллю і порошком до печива, відобрати неповне горнятко муки до пересипання овочів, а решту муки домішати до маси. Змішати всі овочі разом крім вишень, пересипати овочі відложеною мукою, домішати овочі і горіхи до маси, додати вишні, ванілію і ром. Білки вбиті на тугу піну і легко завинути в масу.

Вистелити тортові форми трьома верствами грубого паперу і добре висмарувати товщем. Виложити масу у форми і трохи розгорнути на боки довкруги. Пекти в температурі 250 F⁰ пів години, опісля піднести температуру до 300 F⁰ і пекти пів години, по цім знов піднести на 325 F⁰. Пекти все разом від 2½, до 3 годин.

Загальні завваги: Для ліпшого смаку вживати кращої якости свіжі волоські горіхи в лушпинах і вилущувати самим вдома. Коли горіхи дуже свіжі їх можна спражити в печі для ліпшого смаку і запаху. Родзинки і порічки наперед добре вимити і висушити. Овочі можна полляти ромом, як хто бажає; овочі втягнуть ром і будуть соковиті та запашні. Форми і папір висмарувати „криском", бо цей товщ не припалюється. Для кращого успіху всі складники повинні бути хатньої температури.

— — —

Студенець з риби
(На Святий Вечір)

2 до 3 фунти свіжої риби (короп або щука)
2 цибулі
2 моркві
1 било селери
2 гілки зеленої петрушки або корінець
4 зерні перцю
сіль і перець
2 білки

Рибу почистити і покраяти на двацалеві кусники. Вложити в ринку, дати покраяну цибулю, моркву, селеру, петрушку, зерна перцю і посолити та поперчити. Покрити холодною водою і варити на легкому вогні, аж риба змякне і відставатиме від остей. Вийняти рибу до іншої посудини. Рибну юшку виварити на скорім вогні до половини. Вихолодити вивар і дати 2 білки, трошки вбиті. Поставити вивар на вогонь і гріти, аж закипить, мішаючи уважно кілька разів. Перецідити вивар через чисту платинку. Залити рибу виваром і захолодити.

Мариновані оселедці

4 оселедці
¾ горнятка оцту
¾ горнятка води
6 зерен перцю
1 бібковий листок
2 великі цибулі
2 ложки олії (Мазола або Сефло)

Вимити оселедці і намочити наніч у воді напів з молоком. Вранці дати свіжу воду. Відтяти голову і хвіст, стягнути шкіру і вийняти хребет та всі ості. Молочко з оселедців зберегти. Покраяти половинки оселедця на три або чотири кусочки. Заварити воду, оцет, перець, бібковий листок і один окраєць цибулі. Вихолодити. Молочко з оселедців перетерти через ситко, розправити олією і змішати із захолодженим оцтом. Уложити кусники оселедців у слоїк, даючи покраяну цибулю поміж оселедці верствами. Залити приготованою підливою з оцту і молочка. Мариновані оселедці будуть смачніші, коли не мають забагато оцту. Міцний оцет стверджує оселедці, тому й оцет треба все розводити. Подавати мариновані оселедці аж на другий день, коли перейдуть смаком.

— — —

Крухі тісточка

1 горнятко масла
пів горнятка овочевого цукру (фрут сюгар) або дві третих горнятка жовтого цукру
1 жовток
1¾ горнят пересіяної муки

Змякшити масло й утерти на вільну сметанкову масу. Додати цукор і разом утирати до білої пухкости. Додати жовток і вимішати разом. Муку пересіяти, відмірити і додавати по трошки вимішуючи добре. Вимісити тісто докладно.

Тісто можна розтачати на стільниці й викраювати формою. Якщо тісто дуже вільне, то відставити в зимне місце на короткий час, щоб трохи стужіло. Коли не бажається його розтачувати, то брати маленькі кавальчики тіста величини малого волоського горіха уформити галки і складати з рідка на блясі. Притиснути кожну галку дном шклянки вмоченій в цукор. Пекти в вільній температурі (300 ступнів) 35 хвилин, або аж зарумяняться.

— — —

Горіхові їжаки

2 горнятки волоських горіхів
1 горнятко дактилів (дийтс)
2 горнятки кокосового горіха (коконац)
1 горнятко жовтого цукру (добре втисненого)
2 яйці (невбиті)

Перепустити через млинок до мелення волоські горіхи й дактилі. Додати 1½ горнят кокосового горіха і решту складників. Все разом докладно вимішати.

Брати по ложечці маси, уформити валочок грубости ковбаски і довжини мізинного пальця, обтачати в кокосовім горісі, складати на вимащеній блясі. Пекти в температурі 350 ступнів від 10 до 12 хвилин. З того припису має бути 40 їжаків.

Мігдаловий торт

Терта булка (пересіяна)
1 горнятко спарених мігдалів
4 білки
1 горнятко мілкого цукру

Приготовити круглу квартову форму з трубкою. Висмарувати маслом і посипати тертою булкою. Змолоти мігдали якнайдрібніше. Піч загріти до 300 ступенів.

Убити білки на купчастий шум. Додавати по 2 ложки цукру і вбивати за кожним разом. Домішати змелені мігдали і рівномірно розправити. Виложити масу у форму і пекти 1 годину.

Вихолодити у формі. Звільнити стінки торта ножем і виложити торт на тарілку.

СПРОСТУВАННЯ

В 10 числі журнала на ст. 30 в репортажі „Чай у 100-річчя Манітоби", в колонці першій в третьому абзаці надруковане речення „Кольоритности імпрезі надавали також модерні бальові сукні, прикрашені українською вишивкою."

Замість цього речення повинно бути таке: В додатку до всього, багато кольору і краси додала ноша, що всі членки чайного комітету, як також декотрі з гостей, як напр. дружини членів легіслятури... були зодягнені в довгі, барвисті, бальові, 100-річної моди суконки. Все це разом створювало правдиву ювілейну атмосферу.

За неточність первісного речення редакція перепрошує.

ПЕРША СУМКІВСЬКА ПЛАСТИНКА!

Купуйте для себе! **Купуйте іншим для подарунку!**

Хор старшого відділу СУМК при Катедральному Соборі Св Івана Хрестителя ч. 145 ім. Адама Коцка в Едмонтоні, Альберта видав ПЕРШУ СУМКІВСЬКУ ПЛАСТИНКУ з такими піснями:

І. частина: 1. Єднаймось діти України, 2. Ой, у вишневому садочку, 3. Ніч яка місячна, 4. На городі верба рясна, Ой, піду я до млина, 6. Пташиний хор.

ІІ. частина: 1. Садок вишневий, 2. Крилець, Крилець, 3. Бодай ся когут знудив, 4. Дівчино прощай, 5. Та туман яром котиться, 6. Човник хитається.

Диригент сумківського хору: РОМАН СОЛТИКЕВИЧ.

Замовлення враз з грішми в сумі $5.00 за одну пластинку висилати на адресу:

Mrs. W. JANIS — 12220 — 126 Str., EDMONTON, Alta

До кожного замовлення треба додати 50 центів на пересилку.

Нев'янучий вінок на свіжу могилу мого дорогого мужа, бл. п. Йосифа Ясенчука, який упокоївся 3-го серпня 1970 р., складаю в його світлу пам'ять $5.00 на журнал „Промінь".

Софія Ясенчук, Ванкувер.

ЗМІСТ XI РІЧНИКА

Бібліографія, рецензії

	ч.	ст.
Одержані книжки	2	—обкл. 2
Олекса Повстенко — Нова книжка для дітей	2	—13
П. Ковалів — Книжка про видатних жінок України	3	—14
Одержані книжки	3	—обкл. 2
Ізидора Косач - Борисова — Про стан друкування хронології життя Л. Українки	4	—11
Комунікат УЦШР в Австралії — В справі читанок	6	— 8
Одержані книжки	7	—обкл. 2
А. Г. Горбач — Кінець хроніки приозівських українців	8—9	21
Одержані книжки	10	— обкл. 2
Одержані книжки	12	— обкл. 2

Видатні постатті

	ч.	ст.
Н. К. — **В останню дорогу** (некролог К. Паліїв)	2	— 7
Lesya Ukrainka	2	—15
С. А. Manning — Taras Shevchenko	3	—15
С. Гординський — Галина Мазепа	4	— 3
Н. К. — Наші молоді таланти	4	— 7
Зоя Плітас — Моя зустріч з Ольгою Петлюрою	4	— 7
о. Прот. Ол. Хомяк — День С. Пауш	4	—17
К. Мурашко — Ювілей Н. Онацької	5	— 5
Н. К. — Наші молоді таланти	5	— 7
В. Єрмоленко — У 50-ліття сценічної діяльности	6	— 3
Н. К. — Наше інтерв'ю на віддаль	8—9—	3
— На відповідальній позиції	8—9—	5
В. Єрмоленко — Про Оксану Лятуринську	8—9—	6
М. Ван Стін — Рання канадська повістярка	10—	4
К. Мурашко — Ювілей заслуженої діячки	10—	18
В пантеоні духових провідників	11—	1
В. Єрмоленко — Софія Ліндфорс-Русова	11—	3
Джо Карсон — Жінка генерал-губернатора лідером канадійських жінок	2—	9

Для дітей

	ч.	ст.
В. Хмара — Христос Родився	1—	18
М. Погідний — Паперовий янголик	1—	18
О. Мілян — Як заблудилась маленька киця	2—	22
В. Шевчук — Погані сани	2—	23
Т. Шевченко — Зацвіла в долині	3—	23
Грецька казка	3—	23
Лісова хатка	3—	23
І. Рісмане — Заєць-Солько	3—	23
К. Перелісна — Христос Воскрес	4—	22
Я. Щ. — Великдень	4—	22
Л. — Малі господарі	4—	22
Ніна Мудрик-Мриц — Мамин день	5—	19
І. Р. — Зайчик і Маргаритка	5—	19
В. Ткаченко — Маму дуже я люблю	5—	19
М. Бабка — Звеселивсь горобчик	6—	21
В. Савченко — Івасикове відкриття	6—	21
Б. Грінченко — Хлопець і ластівка	6—	21
Ніна Мудрик — Мриц-Метелик	7—	21
Д. Введенський — Як Мама бавилась	7—	21
Ганна Чубач — Коломийка	7—	21
Г. Бойко — Періжки	7—	21
С. Пермяк — Як Марійка стала великою	8—9—	20
А. Седугин — Жук на долоні	8—9—	20
І. Кривошей — В ліску на горбочку	10—	26
Н. Калінець — Осінь	10—	26
— Скликає нас дзвоник	10—	26
— Щедра Тетянка	10—	26
Народня казка — Півень та павич	11—	25
М. Познанська — Моїй мамі	11—	25
А. Малишко — Кіт-воркіт	12—	20
А. Шелудин — Жадібний горобець	12—	21

Есеї

	ч.	ст.
Над вертепом звізда ясна	1—	1
Іванна Петрів — Христос народився	1—	2
Halia Slonecka — Christmas — Ukrainian Style	1—	15
Наталія Кібець — Центри мальовничого Поділля	1—	11
Джон Ф. Гейз — Вінніпег — Брама на захід	2—	2
О. Войценко — Від „Українсько-Канадійського Горожанського Комітету" до Комітету Українців Канади	2—	3
Наталія Кібець — За Збручем	2—	16
„Наше слово" — Життєвими дорогами поета	3—	2
Софія Василишин — У збереженні традиційної писанки	3—	4
Наталія Кібець — Дорогою на Карпати	3—	6
Юхим Мартин — Дарунок закоханим	3—	11
Катря Гуцол — „Срібнаперій" у вічний вирій	3—	13
Н. К. — Що розповідає народний календар	4—	4
Наталія Кібець — Край синіх і лісистих гір	4—	13
Pysanky	4—	15
Ярослава Кіналь — Народне мистецтво свідчить про культуру народу	5	3
Оксана Бринь — З рою думок навколо „Ярославни"	5—	6
Наталія Кібець — Головні і історичні міста Карпатського краю	5—	12
Delores Kozey — The Development of Ukrainian Classical Music	5 —	15
В. Духнай — Шевченко — наш дороговказ	6—	10
Наталія Кібець — Головні історичні міста (продовження)	6—	12
Д-р Й. М. Кіршбаум — Канада потребує етнічних архівів	6—	19
Катря Гуцол — Найстарша зброя	6—	4
Софія Гаєвська — Тріюмф української пісні	7—	3
Delores Kozey — The Development of Ukrainian Classical Music	7 —	15
Наталія Кібець — По Карпатському Підгір'ю	7—	18
Наталія Кібець — Осінні барви	8—9—	12
Наталія Кібець — По Карпатському Підгір'ю	8—9—	17
Ярослав Боровський — З історії кюнгозбірень	10—	1
Наталія Кібець — По долині Пруту на Чорногору	10—	12
А. Данилюк — Джерела прекрасного	10—	9
Наталія Кібець — По сновидцю і полонині	11—	18
Наталія Кібець — Золотий жовтень	11—	23
Т. Лиса — Щоб плекати рідне слово	12—	8
Н. Кібець — По Закарпатській низовині	12—	17

Ідеологічно-програмові

	ч.	ст.
У передоднях Манітобського Ювілею	2—	1
Ювілейний рік „Українського Голосу"	3—	1
„Промінь" дякує Саскатунові	3—	14
Н. Когуська — Референтура українського шкільництва в Союзі Українок Канади	4—	6
Про голоси, що вносять неспокій	6—	1
Куди їдемо на вакації?	7—	1
Напередодні шкільного року	8—9—	1
За позитивний громадський рух	12—	1

Новелі, спогади, оповідання

	ч.	ст.
О. Копач — Вертеп	1—	10
— Етюд	1—	10
О. Довженко — Афоризми	2—	5
Л. К. — Етюд	2—	19
Ю. Булота — Заповіт	2—	21
Іриней Чабанрук — Усучаснена школа	3—	12
О. Кобилянська — Думи старика	3—	21
Ю. Мартич — Життя і казка	4—	2
О. Кобилянська — Думи старика	4—	9

Б. Бойко — Мій подарунок ... 5— 9
Л. Мосендз — „Як же розлучитися з ним?" ... 5—10
С. Степанюк — Моя мамо ... 6—14
Валерій Шевчук — Вчителька ... 7—12
Роксана Вишневецька — Материнки ... 8—9— 7
— Лялька ... 8—9— 8
Іван Цюпа — Мальви ... 8—9—10
— Дарунок ... 8—9—10
Микола Петренко — Оленчині книжки ... 10—20
І. В. — Щастя ... 10—22
З листування Ольги Кобилянської ... 10—11
О. Кобилянська — Мати Божа ... 11—13
А. Киянка — З сонцем у серці ... 12—11

Освіта, виховання

ч. ст.
Текля Мосора — Морально-етичне виховання молоді ... 2— 6
СКВУ — Звернення ... 2— 8
І. Боднарчук і К. Сакалюк — Рада Української Школи у східній Канаді ... 2—11
СКВОР — Виховно-освітні справи українських поселень ... 4— 2
Реферат на Свято Матері ... 4—12
Н. К. — Материнство в наших часах ... 5— 1
КВОР — Нарада Президії КВОР ... 5— 2
В. Стецюра — Коли у мами немає часу ... 5—14
З. Нечипорук — Дорослі діти ... 6—17
М. Нікинський — Я сам ... 7— 7
Н. М. — Тато поруч ... 8—9— 2
Розмовляйте з дитиною правильно ... 8—9— 4
Б. Білаш — Перспективи розвитку української мови в Канаді ... 10— 5
G. Duravetz — Viewpoint ... 10—15
Президія учительської конференції — Рекомендації учительської конференції ... 11— 2
Т. Мосора — Значення Рідної Школи ... 11— 6
Галина Мельник — Слово до молоді ... 11— 9
G. W. Simpson — Why Learn Ukrainian ... 11—15
G. W. Simpson — Why Learn Ukrainian ... 12—15
Л. Товстоліс — Покажіть дитині гарне ... 6—12

Поезії, вірші

ч. ст.
М. Ситник — Різдвяний вітер ... 1— 1
Леся Українка — І ти колись боролась ... 2— 1
Марія Г. Видра — Сучасна дійсність ... 2— 2
Богдан Антонич — Молитва ... 2—19
Олекса Ющенко — В Каневі ... 3— 1
І. Калинець — Виводить мама дивним писачком ... 3— 5
Олесь Лупій — Віра ... 3—17
Уляна Кравченко — Воскресення ... 4— 1
І. Овечко — І Він Воскрес ... 1— 4
М.Г. Видра — Сучасна дійсність ... 4— 5
Андрій Малишко — Рідна мати моя ... 5— 1
Андрій Малишко — Материнська ... 5— 4
Наталка Білоцерківець — Слово про рідну мову ... 6— 1
Марія Г. Видра — Мрія ... 6— 2
В. Є. — Оленці Бенцаль-Карпяк ... 6— 2
Ганна Чубач — Білий лебідь ... 7— 1
Оксана Лятуринська — В свій край ... 8—9— 7
М. Сингаївський — Слово ... 10— 1
Марія Г. Видра — Втрачена надія ... 10—23
Г. Комарова — Коли душа твоя горить ... 12— 1
В. Мордань — Недописаний лист ... 12— 1
Х. Алчевська — Далеко, далеко ... 12—14

Спогади, репортажі

ч. ст.
С. Пауш — Відбувся 33 З'їзд Союзу Українок Канади (Докінчення) ... 1— 3
М. Макарушка Хоптяк — Сторінки до історії жіночого руку ... 1— 5
Надія Пенюк — Пров. З'їзд Союзу Українок ... 1—13
Г. Г. С. — Вшанування пам'яті Св. Княгині Ольги 2—20
М. Лазарук і Ф. Пелех — Відбувся Пров. З'їзд в Алберті ... 2—24
М. Макарушка-Хоптяк — Сторінки до історії жіночого руху ... 3— 9
Павліна Хомин — На щасливу дорогу ... 3—17
М. Симчич — Звіт пров. з'їзду в Манітобі ... 3—20
М. Макарушка-Хоптяк — Сторінки до історії жіночого руху ... 4— 8
Леся Удод — Відбувся пров. З'їзд в Саскачевані 4—19
Ірина Шох — У незнану дорогу ... 8— 5
Катерина Мурашко — Величаве Свято на честь Св. Ольги Княгині ... 5—17
Членка Комітету — Членський чай в Едмонтоні 6—22
Ірина Шох — У незнану дорогу (Продовження) 6— 5
Відбулася в Торонті Конвенція Ет. Преси ... 6— 7
Пресова реф. СУА — Із хроніки Українок Аргентіни ... 6— 0
Етнічна преса домагається рівного трактування 7— 2
Ірина Шох — У незнану дорогу ... 7— 8
К. Сакалюк — Вечір Ольги Петлюрової ... 7—11
The Royal Family in Manitoba ... 8—9—15
Звіт Суспільної Опіки в Аргентіні ... 8—9—14
В. М. — З нагоди 100-ліття Манітоби ... 8—9—22
С. Степанюк — На тернистих дорогах ... 10—14
Учасниця — Зустріч добродійок ... 10—24
Ганна Черінь — На ярмарку нашої столиці ... 11—19
„Українські Вісті" — Шкільна Рада в Саскатуні 11—21
Звіт Централі ... 11—22
Орися Сушко — Впродовж тисячоліття українська ноша ... 4—23
Є. Білич — Чай у 100-річчя Манітоби ... 10—30
К. Федорків — Мистецька виставка ... 12—20

Посмертні згадки, пам'яті найдорожчих

ч. ст.
Пам'яті найдорожчих ... 1—14
Вероня Мойсюк ... 2—14
Пам'яті найдорожчих ... 2— 8
Іван Антонійчук ... 2—23
Катерина Тріска ... 2—29
Нев'янучі вінки ... 3— 5
Пам'яті найдорожчих ... 3—13
Йосипа Ольга Мельничук ... 3—28
Марія Чорнолеська ... 2—29
Марафта Климчук ... 3—29
Д-р Семен Кут ... 4—20
Пам'яті найдорожчих ... 4—21
Анна Чулій ... 4—27
Анна Кіндрачук ... 4—27
Марія Корпач ... 5—26
М. Архангельська ... 5—18
Пам'яті найдорожчих ... 5—33
Григорій Галущак ... 6—27
Раіса Кожедуб ... 6—28
Ярина Вотрик ... 6—28
Пам'яті найдорожчих ... 6—33
Пам'ятник найдорожчим ... 7—22
Ярослава Марія Цюник ... 7—22

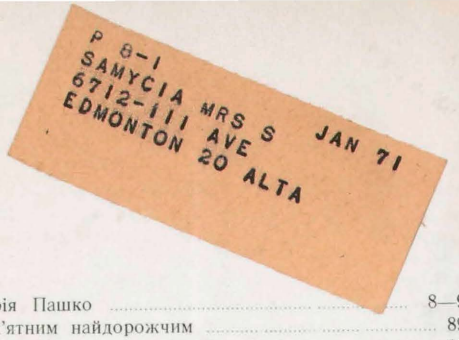

Марія Пашко ..... 8—9—24
Пам'ятним найдорожчим ..... 89—33
Василь Кисіль ..... 10—30
Софія Бучовська ..... 10—31
Марія Бучковська ..... 3—28
Марія Танчак ..... 3—28
Анна Підвербецька ..... 3—28
Анастасія Рурик ..... 12— 5
Пам'ятник найдорожчим ..... 12—22
Ксавєра Пахолків ..... 12—28
Микола Кудловський ..... 12—28

Українська вишивка

Іванна Вахна — Філія Музею Союзу Українок Канади в Торонто в числах 1, ст. —20, 2 — 30, 3—8, 4—31, 5—31, 6—32, 7—20, 8—9—31, 10—25, 11—31, 12—29

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛІВ
Річні збори, імпрези, ювілеї

Алберта: ч. ст.

Смокі Лейк — від. ім. О. Кобилянської 2—27, 5—26, 6—30
Мирнам — відділ ім. О. Пчілки — 2—33
Едмонтон — при Катедрі св. Івана — 5—23, 7—30, 10—29, 3—16, 12—23
Едмонтон — при церкві Св. Михаїла — 5—28,
Ту Гилс — відділ ім. Л. Українки — 5—30, 12—25
Вегревил — відділ ім. Св. Ольги — 7—33, 6—27
Ендру — відділ ім. Л. Українки — 6—29,
Едмонтон — відділ ім. Л. Українки — 6—27.

Манітоба:

Брендон — відділ ім. Л. Українки — 2—31
Давфин — відділ ім. Л. Українки — 3—25, 5—28, 10—27
Ґрендвю, ювілей — 3—25
Вінніпеґ — відділ Л. Українки — 4—26, 5—22, 8—9—28
Етелберт — відділ Св. Ольги — 4—28
Овкборн, відділ Л. Українки — 4—30, 11—27
Вінніпеґ — відділ Княгині Ольги — 5—23, 5—26
Роблин — відділ Доньки України — 5—27
Мензі — відділ Л. Українки — 6—28
Вайта — відділ О. Кобилянської — 6—30
Ґілберт Плейнс — відділ Л. Українки — 8—9—27
Флин Флон — відділ Доньки України — 8—9—29
Росбирн — відділ Л. Українки — 8—9—29
Транскона — відділ Л. Українки — 4—31
Про успішний З'їзд Союзу в Манітобі ..... 12—10

Бріт. Колумбія:

Волей — відділ Л. Українки — 3—27, 5—20
Ванкувер — відділ Л. Українки — 5—24, 7—29
Норт Сурей — 7—22
Вернон — відділ Л. Українки — 2—28, 7—25, 7—30, 8—9—24
Чиливек — відділ О. Кобилянської — 8—9—30

Саскачеван:

Саскатун — відділ О. Кобилянської — 2—26, 2—29, 8—9—29
Реджайна — відділ Доньки України — 2—29, 6—26
Витков — відділ О. Кобилянської — 2—31
Норт Бетлфорд — відділ Олени Пчілки — 2—31, 5—22, 12—25
Ґронлід — відділ Кн. Ольги — 2—33, 5—24
Ґлеслин — відділ О. Басарабової — 3—31
Фоєм Лейк — відділ Л. Українки — 4—29
Ватсон — відділ Л. Українки — 4—30
Ейлишем — відділ О. Пчілки — 4—30
Гефорд — відділ О. Басарабової — 4—30
Мазепа — відділ О. Кобилянської — 4—31
Йорктон — відділ О. Пчілки — 5—20, 5—25, 7—28, 12—24
Вакав — відділ О. Басарабової — 5—22
Канора — відділ М. Маркович — 5—26, 7—23, 7—27
Принс Алберт — відділ Кн. Ольги — 5—29, 11—28
Єлов Крік — відділ Лесі Українки — 5—30
Стінен — відділ Кн. Ольги — 5—31
Мелфорт — відділ ім. Л. Українки — 6—29
Нипавин — відділ О. Басарабової — 6—29
Мус Джьо — відділ Кн. Ольги — 6—30
Ендевор — відділ О. Кобилянської — 7—28
Айтуна — відділ Св. Ольги — 7—29
Ст. Джулієн — відділ Л. Українки — 7—31
Донвел — відділ О. Кобилянської — 8—9—26
Кемсек — відділ С. Русової — 8—9—27
Тідор — відділ О. Кобилянської — 8—9—31
Шіго — відділ О. Кобилянської — 11—30, 12—27

Східня Канада:

Гамільтон — відділ Л. Українки — 2—23, 3—30, 6—27
Торонто — відділ Кн. Ольги — 2—29, 3—26, 5—22, 5—24, 8—9—24, 12—25
Скарборо — відділ св. Анни — 3—24, 12—24
Ст. Кетерінс — відділ Л. Українки — 3—26
Лондон — відділ Кн. Ольги — 3—26, 4—25, 5—30, 8—9—23, 8—9—24
Лонґ Бренч — відділ С. Русової — 3—30, 11—29
Лашін — відділ Кн. Ольги — 3—31, 7—24, 10—25
Торонто — відділ Тризуб — 4—25, 8—9—26
Брентфорд — відділ Л. Українки — 4—28
Тандер Бей — відділ О. Пчілки — 5—20, 11—30, 12—27
Монтреал — відділ Г. Барвінок — 6—25, 6—26, 7—25, 10—28
Монтреал — відділ Доньки України — 6—26, 6—26, 7—31
Тандер Бей — відділ Доньки України — 6—29
Монтреал — відділ Л. Українки — 7—28
Оттава — відділ Л. Українки — 8—9—27
Ошава — відділ Барвінок — 11—27, 12—30
Виндзор — відділ Л. Українки — 12—26

Відділи Комітету Українок Канади:

Гамільтон, Онт. — 6—27, 11—28
Тандер Бей, Онт. — 7—24, 8—9—25
Торонто, Онт. — 7—33

Домашне господарство:

Приписи: числа і сторінки — 1—20, 2—32, 3—32, 4—32, 5—32, 6—32, 7—32, 8—32, 8—9—32, 10—32, 11—32, 12—30

При праці для „Променя", пожертви, придбали нових передплатників числа і сторінки — 2—33—34, 3—33, 4—34, 5—34, 6—34, 8—9—34, 10—33, 12—22